

Obec Mojmírovce, Námestie sv. Ladislava 931/7, 951 15 Mojmírovce

**Výročná správa
obce Mojmírovce**

za rok 2022

Mgr. Martin Palka
starosta obce

OBSAH	str.
1. Identifikačné údaje obce	3
2. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov	3
3. Poslanie, vízie, ciele	5
4. Základná charakteristika konsolidovaného celku	6
4.1. Geografické údaje	
4.2. Demografické údaje	
4.3. Symboly obce	
4.4. Logo obce	
4.5. História obce	
4.6. Pamiatky	
4.7. Významné osobnosti obce	
5. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)	47
5.1. Výchova a vzdelávanie	
5.2. Zdravotníctvo	
5.3. Sociálne zabezpečenie	
5.4. Kultúra a šport	
5.5. Doprava	
5.6. Územný plán obce	
5.7. Hospodárstvo	
6. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva	58
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok	59
7.1. Majetok	
7.2. Zdroje krytia	
8. Výsledok hospodárenia za rok 2022 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok	62
9. Ostatné dôležité informácie	64
9.1. Prijaté granty a transfery	
9.2. Poskytnuté dotácie	
9.3. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	
10. Prílohy	67

1. Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Mojmírovce
Sídlo: Námestie sv. Ladislava č. 931/7, 951 15 Mojmírovce
IČO: 00308269
Štatutárny orgán obce: Mgr. Martin Palka, starosta obce
Telefón: 037/7798268, 037/7798101
Mail: starosta@mojmirovce.sk
Webová stránka: www.mojmírovce.sk

2. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Funkcia	rok 2022	Poznámka
Starosta obce	Mgr. Martin Palka	
Zástupca starostu obce	Mgr. Tomáš Dúbravský	
Prednosta obecného úradu	nebol menovaný	
Hlavný kontrolór obce	Ing. Anton Zaťko	
Poslanec OZ	PharmDr. Marián Keleši	
Poslanec OZ	Ing. Mgr. Peter Schultz	
Poslanec OZ	Ing. Rudolf Ďurčanský	
Poslanec OZ	Mgr. Daniela Grófová	
Poslanec OZ	Ľubica Žáčiková	
Poslanec OZ	Doc. Jana Ivanič Porhajašová	
Poslanec OZ	Ing. Michal Bohunčák	
Poslanec OZ	Mgr. Juraj Švarc	
Poslanec OZ	Mgr. Tomáš Dúbravský	

Komisie pri OZ Mojmírovce

Komisia o ochrane verejného záujmu – Mgr. Juraj Švarc, Ing. Peter Schultz, Ing. Rudolf Ďurčanský

Zamestnanci obce – obecný úrad k 31.12.2022

Mgr.Tomáš Dúbravský	zástupca starostu
Milena Kapsová	odborný referent – klientske centrum
Ing. Andrea Hahnová,PhD	odborný referent – projektový manažment
Gabriela Hlinková	matrika, evidencia obyvateľstva
Mgr. Jana Bégerová	dane a poplatky
Končířová Gabriela	účtovníčka
Mgr.Slamená Zuzana	referent
Ing. Jana Husárová	odborný referent - spoločný stavebný úrad
Gabriela Mařková	odborný referent – spoločný stavebný úrad (od 5.10.2020 – MD)
Martina Kučerová	odborný referent – spoločný stavebný úrad
Drinka Peter	údržba verejnej zelene a obecného majetku
Miroslav Búran	údržba verejnej zelene a obecného majetku
Zdenka Šurdová	údržba verejnej zelene a obecného majetku
Anton Čurgali	pracovník zberového dvora

Zamestnanci obce – materská škola k 31.12.2022

Mgr. Anna Velebná	riaditeľka MŠ
Mária Krivušová	učiteľka MŠ
Lucia Nekorancová	učiteľka MŠ
Jarmila Hrušovská	učiteľka MŠ
Eubica Kozmová	učiteľka MŠ
Gabriela Michalíková	učiteľka MŠ
Iveta Flimelová	učiteľka MŠ
Mgr. Katarína Šókyová	učiteľka MŠ (do 1.8.2021 –MD)
Mgr. Simona Tóthová	učiteľka MŠ (do 12.6.2021 – MD)
Bc. Michaela Kinclová	učiteľka MŠ
Ing. Lucia Očovayová	učiteľka MŠ

Rozpočtové organizácie obce

- **Základná škola**, Školská 897, 951 15 Mojmírovce, **štatutárny orgán: Mgr. Gertrúda Štrámová**, základná činnosť: Základné vzdelanie, krúžková činnosť, mimoškolské aktivity, školský klub detí, IČO 37861280, tel.č.: 037/7798105, e-mail: admin@zsmojmírovce.edu.sk, webová stránka: <http://zsmojmírovce.edupage.org>
- **Základná umelecká škola**, Školská 897, 951 15 Mojmírovce, **štatutárny orgán: Bc. Rudolf Arpáš**, základná činnosť: Základné umelecké vzdelávanie, IČO 37961144, tel.č.: 037/7798144, e-mail: zusmoyjmirovce@centrum.sk, webová stránka: www.zusmoyjmirovce.edupage.org
- **Regionálne múzeum Mojmírovce**, Nám. sv. Ladislava 931/7, 951 15 Mojmírovce, štatutárny orgán: PaedDr. Edita Filipová, IČO 42338638, základná činnosť: činnosť múzeí, na základe prieskumu a vedeckého výskumu cieľavedome zhromažďovať, ochraňovať, vedecky a odborne spracovávať, zhodnocovať, vedecky a kulúrno-výchovne využívať, sprístupňovať hmotné i nehmotné doklady a dokumentárne materiály viažúce sa k prírodným podmienkam obci Mojmírovce a blízkeho okolia.

3. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie obce

Poslaním obce Mojmírovce je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Má predpoklady byť pre svojich občanov miestom pre spokojný život v duchu kresťanských a rodinných tradícií. Dôležitým prvkom je postupnosť využitia prírodného potenciálu obce so zabezpečením jej ekologickej stability, vybudovania urbanistickej usporiadanej obce, zabezpečenej bytovou a občianskou vybavenosťou, s potrebnou technickou a sociálnou infraštruktúrou. Obec by mala poskytovať svojim obyvateľom priaznivé podmienky pre záujmové, kultúrne, športové a iné vyžitie, ako aj možnosti oddychu a rekreácie, pri primeranom zdravotnom a sociálnom zabezpečení.

Vízie obce

Rozvojová vízia obce predstavuje takmer zidealizované predstavy obyvateľov obce i manažmentu obecnej samosprávy o tom, ako by obec v dlhodobom horizonte mala vyzeráť, ako by mali jej obyvatelia v nej žiť, ako by sa mali v obci cítiť, akú kvalitu života by im obec mala v budúcnosti ponúknuť. Je to vízia predovšetkým pre ekonomicky aktívnu a mladú

generáciu obce, ale i vízia pre pokojný a zabezpečený život občanov v poproduktívnom veku. Obec Mojmírovce chce byť modernou, ekonomicky, sociálne a kultúrne rozvíjajúcou sa obcou. Obyvateľom poskytovať kvalitné životné prostredie s možnosťami kultúrneho vyžitia a podmienkami na osobnú realizáciu sa v rôznych spoločenských a záujmových organizáciách, ktoré sú a budú spetrením a oporou života v obci.

Ciele obce

Naplnenie dlhodobej vízie rozvoja obce vedie cez stanovenie a plnenie strategických cieľov rozvoja obce, ich priorit a opatrení. Obec Mojmírovce chce plynule pokračovať v stratégii riadenia obce s postupným prínosom nových krokov v oblasti investícií a efektívnych inovácií, ktoré by mali pre obec priniesť viac pridanej hodnoty. Aktívne sa zapojiť do nového programovacieho obdobia 2021-2027, získať a čerpať finančné prostriedky zo zdrojov európskej únie na obnovu a rozvoj obce.

4. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obec je súčasťou mikroregiónu CEDRON-NITRAVA, ktorý je záujmovým združením právnických osôb. Združenie spája 18 obcí a mesto Šurany. Obec Mojmírovce v ňom zastupujú okrem samotnej obce aj podnikateľské subjekty a tretí sektor.

4.1 Geografické údaje

Obec Mojmírovce leží na Nitrianskej tabuli, ktorá je súčasťou Podunajskej nížiny. Obec je vzdialená od mesta Nitra 14 km. Je typickou vidieckou obcou s rozvinutou poľnohospodárskou výrobou. Rozkladá sa v priestoroch Urmínskej kotliny pri potoku Cedron, po oboch brehoch sú vršky Nitrianskej kopcoviny. Stred obce má výšku 140 m.n.m. Najvyššia nadmorská výška je 179 m na Čáсарovskej hore. Najnižšie miesto je pri moste na Káponi 126 m.n.m.

Geografická poloha obce : 48°12'25"S 18°03'50"V

Susedné obce : Svätoplukovo, Poľný Kesov, Štefanovičová, Veľká Dolina

Celková rozloha obce : 1986 ha, Nadmorská výška : 140 m n.m

4.2 Demografické údaje

K 31.12.2022 žilo v obci 2 935 občanov, z toho 1 478 mužov a 1 457 žien. V roku 2022 sa narodilo 17 chlapcov a 16 dievčat, zomrelo 13 mužov a 11 žien. K trvalému pobytu sa prihlásilo 44 občanov a odhlásilo sa 58 občanov. Uzatvorených manželstiev bolo 35. Priemerný vek obyvateľstva v obci za rok 2022 bol 41,45 rokov.

4.3 Symboly obce

Erb obce :

Mojmírovský erb vychádza z podoby historického pečatidla. Dve hlavné figúry: vinič a obilie dokumentujú miestnu poľnohospodársku produkciu, ktorá je už stáročia zameraná na dorábanie vína a produkciu pšenice. Dva kopce pripomínajú svahy po oboch stranách Cabajského potoka. Listy ako aj kopce nemajú tradičnú zelenú farbu, ale sú strieborné, takže erb je v slovenských národných farbách.

Vlajka obce :

Vlajku obce tvorí šesť pozdĺžnych pruhov – biely, modrý a červený. Ukončená je lastovičím chvostom (zástrihom). Rozmery sú 2:3. Vlajku obce používa starosta a obecné zastupiteľstvo pri slávnostných a oficiálnych príležitostiach obecného, príp. štátneho charakteru, a to vyvesením v sieňach, kde sa koná slávnostné zhromaždenie. Vlajka je uložená v úradnej miestnosti starostu obce.

Pečať obce :

Pečať obce Mojmirovce tvorí erb obce Mojmirovce s hrubopisom "OBEC MOJMÍROVCE". Pečať obce sa používa pri slávnostných príležitostiach, na udelenie čestného občianstva, na pečatenie významných listín, dokumentov a pod. Pečať uschováva starosta obce.

4.4 Logo obce

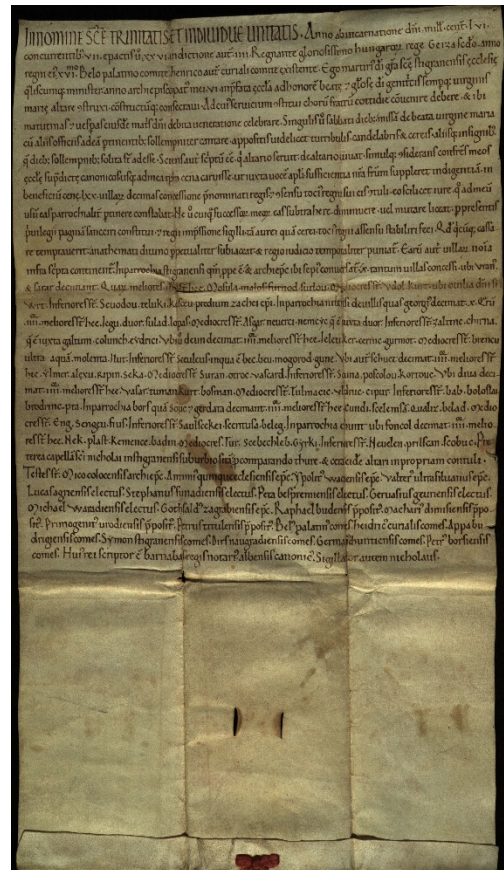
Obec Mojmirovce okrem svojich symbolov nemá logo obce.

4.5 História obce

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1156 na základe donačnej listiny (*vid' obrázok vpravo*) uchovanej v Ostrihome (Maďarsko). Ide o pergamenovú listinu, ktorú dal napísať ostrihomský arcibiskup Martírirus, v ktorej so súhlasom panovníka odovzdáva desiatky zo 70 obcí ostrihomskej kapitule. Medzi obcami sa spomína aj farská obec Ylmer. Medzi pôvodné názvy obce patria Ylmer (1156), Ilmur (1275), terra Illmer castri Zolgagyeriensis (1277), Urmín (1808), Mojmirovce (1948).

Stredoveké pramene viažuce sa k dejinám obce vypovedajú o tom, že v 13.storočí sa kráľovská služobnícka osada dostala do rozdrobenej šľachtickej držby. Časť pôvodného urmínskeho chotára vlastnilo viacero zemepanských vlastníkov (Forgáčovci, Fodorovci, Verešovci, šľachtici pochádzajúci z rodu Hont-Poznanovcov). Napríklad Ondrej z Oslian pravdepodobne zaviedol tradíciu trhov a jarmokov v Urmíne. Jedným z najstarších šľachtických rodov, ktorí dlho pôsobili v obci boli Ťurméniovci, do 16. storočia Ilmeriovci. Ich korene siahajú do 13.storočia a v obci pôsobili až do 19. storočia. Z nich sa natrvalo do našich dejín zapísal predovšetkým Jozef Ťurmén (*12. jún 1741 v Mojmirovciach, † 8. jún 1825 vo Váli v Maďarsku). Ako tajný radca Uhorskej dvorskej kancelárie v službách panovníčky Márie Terézie sa významnou mierou spolupodieľal na reforme uhorského ľudového školstva ukotvenej v dokumente *Ratio Educationis* v roku 1777. Už koncom stredoveku v obci jestvovalo 60 – 100 poddanských usadlostí a v 17. storočí bolo v Urmíne už viac ako 20 šľachtických kúrií a dvorov. O Urmíne ako mestečku vypovedá aj mestské pečatidlo (*vid' obrázok vpravo*) na overovanie písomností, po prvýkrát doložené v roku 1596, na ktorom latinský nápis prepisujeme ako +(SIGILLVM)CIVITATI(S) VRMINEN+.

V 13.storočí neobišlo našu obec plienenie Mongolov a Tatárov, ktorí tvorili veľkú súčasť mongolského vojska. Po stiahnutí

týchto vojsk bol v Urmíne zasvätený Panne Márii stredoveký kostol. V roku 1318 zastihlo Urmín drancovanie vojsk Matúša Čáka. V polovici 15.storočia sa naším chotárom prehnali bratrici, bývalí husiti. Náš kraj pustošili až po Nové Zámky. V lete v roku 1526 po porážke uhorských vojsk pri Moháči prechádzala cez náš región hraničná línia medzi tureckým a habsburským územím. Turci pustošili územie aj nad svojou hraničnou čiarou. V roku 1530 úplne alebo čiastočne vypálili 80 dedín. V Urmíne bolo vypálených a opustených 31 usadlostí. Z roku 1599 sa zachovalo svedectvo o tureckom rabovaní. V týchto časoch sa budovali v Urmíne podzemné únikové chodby, ktoré viedli do záhrad, sadov a aj ďalej. V 17. storočí bola obec osídlená maďarskými kalvínmi a neskôr osadníkmi zo Švábska. Od roku 1698 sa Mojmírovce vyvíjali ako zemepanské mestečko s trhovým právom.

V roku 1694 sa v našej obci narodil Anton Grasalkovič, významná osobnosť uhorských dejín. Po štúdiách práva a ekonómie sa dostal až na dvor Márie Terézie, kde získal významné postavenie. Okrem ekonomických a právnických schopností bol mecenášom umenia a kultúry. V Bratislave dal postaviť palác, ktorý je v súčasnosti sídlom prezidenta slovenskej republiky. Bol staviteľom a vlastníkom kaštieľa v Ivanke pri Dunaji a taktiež barokového paláca v Gödöllő (Maďarsko). Dal postaviť Kostol sv. Alžbety v Komjaticiach a Kostol sv. Ladislava v Nitre.

V 18. storočí sa kaštieľ (*vid' obrázok*) v Urmíne stal sídlom rodu Hunyadyovcov, ktorí tu vlastnili rozsiahle majetky. Správcom panstva bol Karol Appel a neskôr jeho synovia Jozef, Karol a Gustáv. Hunyadyovci významne hospodársky pozdvihli región. Pestovali rôzne poľnohospodárske plodiny, taktiež vlastnili rozsiahle vinice, chovali ovce a hovädzí dobytok. Obchodovali s vlnou na významných svetových trhoch. Venovali sa chovu ušľachtilých športových koní. Boli zakladateľmi chovu arabských plnokrvníkov v Uhorsku. V roku 1814 sa na hunyadyovskom panstve uskutočnili prvé verejné dostihy v Uhorsku podľa britského vzoru. V tomto čase žila v Urmíne aj početná židovská komunita. V obci stála aj židovská škola a synagóga. Usadení Židia sa venovali prevažne obchodu. V obci fungovalo množstvo remesiel a ich cechov. V roku 1871 tu bolo 44 remeselníkov, najviac čižmárov. Z tohto obdobia pochádzajú aj zmienky o remeselníkoch z radov Rómov. V obci fungovalo úverové družstvo, továreň na výrobu šumivého vína, tehelňa, pivovar a bitúnok. Hunyadyovci v obci pôsobili až do príchodu Červenej armády. V roku 1945 obec opustili a vystaňovali sa do zahraničia. Nemeckí vojaci opustili po ťažkom boji Urmín 28.3.1945.

V 20. storočí, sa obec modernizovala, nastalo obdobie elektrifikácie a plynofikácie. Vybudovala sa nová škola, kultúrny dom, zdravotné stredisko, kanalizácia, čistička

odpadových vôd. Vybuďovali sa cestné komunikácie a chodníky. Výrazný rozvoj nastal aj v oblasti poľnohospodárstva.

Po celospoločenských zmenách v roku 1989 nastal aj v obci výrazný rozvoj podnikania. Vznikali malé prevádzky s približne desiatimi zamestnancami, drobné služby, nastal ďalší rozvoj školstva a obchodnej siete.

V deväťdesiatych rokoch 20. storočia bol vybudovaný nový podnik Tauris Nitria, s.r.o.. Pokračovala aj modernizácia a ďalší rozvoj v oblasti poľnohospodárskej výroby.

Po roku 2000 sa obec naďalej zveľaďovala, bolo zrekonštruované a modernizované Námestie sv. Ladislava, takisto aj Rínok. V obci začal svoju pôsobnosť aj veterinárny lekár. Prebehla rekonštrukcia zdravotného strediska a tiež kultúrneho domu. Za pomoci finančných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja bol zrekonštruovaný kaštieľ šľachtica Camilla Aldobrandiniho. V tejto historickej budove bolo zriadené v roku 2016 Regionálne múzeum Mojmírovce. V obci pribúdajú nové rodinné domy, čo svedčí o vyhovujúcej infraštruktúre, ktorá je ukazovateľom napredujúceho ekonomického a sociálneho rozvoja obce.

4.6 PAMIATKY

V obci sa nachádza päť národných kultúrnych pamiatok a viacero pamiatkových objektov. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky sú zapísané:

1. Kostol sv. Ladislava
2. Kaštieľ Hunyadyovcov
3. Letohrádok
4. Park s oplotením
5. Mlyn strojový

1. Kostol sv. Ladislava

Súčasný kostol sv. Ladislava v Mojmírovciach mal svojich predchodcov. V donačnej listine z roku 1409 sa spomína, že nitriansky kapitán a vlastník vtedajších Mojmíroviec Ladislav, syn Pavla zvaného Fodor, v súlade s testamentom svojho otca odovzdal donáciu pre oltár Panny Márie v miestnom kostole zasvätenom sv. Štefanovi. Podľa zdrojov Štátneho archívu v Nitre stál

v Urmíne (od roku 1948 Mojmírovce) v stredoveku farský kostol zasvätený Panne Márii. Ani o tomto starom kostole nemáme dostatok informácií, pretože bol až na kaplnku Panny Márie zbúraný. Stalo sa tak v dôsledku poškodenia počas tureckých vojen. Súčasný kostol začali stavať v jeho blízkosti. 31. mája 1718, bol položený a vysvätený základný kameň nového kostola. Posviacku vykonal nitriansky kanonik Ladislav Söréni, ale už so zmeneným patrocíniom pre budúci kostol. Pretože stavebníkom a patrónom nového kostola bol zeman Ladislav Hunyady, tak vybrali za patróna svätého Ladislava, uhorského kráľa. Práce na kostole trvali tri roky a slávnostnú posviacku už nového kostola vykonal 29. júla 1721 ostrihomský svätiaci arcibiskup Juraj Giláni. Peter Keresteš vo svojej publikácii Medzi starým a novým píše: „Huňady na stavbu kostola povolal murárov a tesárov z Viedne. O dva roky neskôr už stála hrubá stavba, ktorá vrátane stavebného dreva, tehál a remeselníckej roboty stála 2535 zl. 86 den.“

V tejto publikácii sa tiež dočítame, že starým múrom ohradený cintorín spolu so zmienenou kaplnkou, spomínané farárom Ernaiom, zostali napokon stát' aj pri novom kostole sv. Ladislava. Neskôr bola kaplnka zbúraná, cintorín zrušený a presťahovaný na miesto dnešného hlavného cintorína pri Taurise. Zrušenie starého cintorína pri kostole v polovici 70. rokov 18. storočia súviselo už s jozefínskym nariadením o zakladaní cintorínov. Hlavný oltár nového kostola bol zasvätený sv. Ladislavovi, uhorskému kráľovi. V kostole sa nachádzali bočné oltáre, zasvätené Panne Márii, sv. Anne, sv. Štefanovi a pod. Dnešný oltár zaobstaral gróf Imrich Hunyady v roku 1879. Oltár posvätil ostrihomský arcibiskup a prímás Ján Šimor, hlava katolíckej cirkvi v Uhorsku.

Vysviacka oltára sa uskutočnila 6. novembra 1879 za pôsobenia farára Jozefa Brühla, ktorý na fare v Urmíne pôsobil od 10. mája 1879 až do svojej smrti v roku 1898. Na ústrednom oltárnom obraze je vyobrazený sv. Ladislav ako rytier na koni. V hornej časti oltára je obraz

Nanebovzatia Panny Márie. Súčasťou oltára sú sochy svätcov sv. Gerharda, sv. Imricha a sv. Štefana, ktorí boli kanonizovaní počas vlády Ladislava I., a socha sv. Benedikta z Nursie. V hornej časti oltára sa nachádza socha sv. Alžbety Uhorskej a sv. Márie Magdalény. Pod oltárom je umiestnený bohostánok. Jeden z bočných oltárov je zasvätený Panne Márii. Tento oltár venovali kostolu z vďačnosti frontoví vojaci a urmínski dobrodinci. Po bokoch oltára stoja sv. Jozef s Ježiškom a sv. Terézia z Lisieux. Druhý bočný oltár je zasvätený Božskému srdcu.

O organe sa dozvedáme v knihe P. Keresteša, že pôvodný organ ešte z čias výstavby kostola mal 6 mutácií. V roku 1810 dal patrón farnosti gróf Jozef Alojz Samuel Hunyady (1773 – 1822) zakúpiť za 4000 zl. do kostola nový organ s 18 mutáciami. Organ zhotovil nemecký majster Valentín Arnold (1747 – 1812), ktorý pôsobil v Trnave. Nakoľko Valentín Arnold počas prác na organe pre urmínsky kostol zomrel, organ dokončil jeho syn Jozef Arnold (1780 – 1843), ktorý ho aj v roku 1836 znovu rozobral a opravoval. Opravu financoval gróf Jozef Hunyady mladší (1801 – 1869). Súčasný organ pre kostol dal postaviť v roku 1890 gróf Imrich Hunyady (1827 – 1902) svetoznámej nemeckej firme GEBRÜDER RIEGER Jägerndorf (neskôr Krnov v Čechách). Na stĺpoch arkád pod chórom sú umiestnené sochy sv. Cyrila a sv. Metoda. V kostole sa nachádza aj baroková drevená Pieta, ktorá bola pravdepodobne ešte v inventári kostola zasväteného Panne Márii. Táto socha bola až do roku 1922 súčasťou bočného oltára zasväteného Sedembolestnej Panne Márii. Pozoruhodnou pamiatkou je vitráž zobrazujúca Pannu Máriu s dieťaťom s uvedeným vročením ANNO DOMINI MDXXIII. Vzácnymi zabudovanými prvkami v interiéri kostola sú dve kamenné svätenice.

V kostolnej veži bol zavesený zvon sv. Ladislava, ktorý bol odliaty v roku 1721 na náklady patróna Ladislava Hunyadyho. Neskôr pribudol menší zvon. Keďže oba ešte na začiatku 19. storočia praskli, dali si Urmínčania neskôr uliať dva nové zvony. Väčší zo zvonov bol zasvätený Panne Márii a sv. Ladislavovi, menší sv. Jozefovi. Zvony boli vysvätené v Šali 13. septembra 1842 titulárnym biskupom, opátom a ostrihomským kanonikom Antonom Majténim. V súčasnosti v kostolnej veži visia zvony vyhotovené v roku 1922, kedy pôsobil na urmínskej fare kňaz Rudolf Bilek. Zvony vyhotovila firma R.MANOUSĚK & SPOL. z Brna.

Súčasťou Kostola sv. Ladislava je aj krypta, v ktorej bol v roku 1723 pochovaný Ladislav Hunyady. V roku 1803 bol kostol vykradnutý, o čom sa zachovalo podrobné svedectvo zaznamenané vo farskej knihe z 18. storočia urmínskym farárom Jozefom Alojzom Berzácim. Udalosti podrobne na základe archívnych prameňov opísal v knihe Medzi starým a novým aj P. Keresteš.

Z knihy sa dozvedáme i o opravách kostola. Prvá veľká oprava bola v rokoch 1750-1751, kedy bol opravený kamenný múr okolo cintorína, bola postavená nová fara a škola. Opravené boli aj hodiny na veži kostola. Posledné väčšie opravy kostola boli realizované v rokoch 2003 a 2009 – 2011. V r. 2003 bola zrealizovaná obnova kostola v rozsahu: vymaľovanie interiéru, výmena všetkých drevených okenných výplní za plastové s dvojsklom, výstavba sociálneho zariadenia, aplikovanie pásovej plechovej krytiny červenej farby. V r. 2009 – 2011 bola obnovená fasáda, natretá strecha na šedo, vykonané odvlhčenie kostola do výšky 1 m a boli opravené vežové hodiny. Kostol sv. Ladislava bol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku 2. 10. 1963.

2. Kaštieľ Hunyadyovcov

Kaštieľ dal postaviť v roku 1721 kráľovský radca a tajomník Uhorskej dvorskej kancelárie Ladislav Hunyady. Kaštieľ má obdĺžnikový pôdorys a pôvodne bol postavený v neskorobarokovom slohu, s fasádami členenými rizalitmi, tympanónmi a balustrádami. Miestnosti kaštieľa mali valené, lunetové a hrebienkové klenby. V roku 1866 bol kaštieľ do značnej miery poškodený požiarom a vtedajší gróf Imrich Hunyady ho dal obnoviť v klasicisticko-barokovom slohu. O urmínskom kaštieli nám zaujímavé informácie poskytuje jeho inventár z roku 1747 a majetkový súpis panstva z toho istého roku (dnes v Štátnom archíve SR). Ku kaštieľu sa pôvodne zo západnej strany pripájala k ľavému krídlu kaštieľa oranžéria svojou železnou konštrukciou. V oranžerii panstvo pestovalo rôzne exotické rastliny a stromy – citrónovníky, pomarančovníky, mandarínkovníky, jazmíny, ruže, rôzne kvety. Skleník mal vlastné tepelné vyhrievanie. V roku 1945 bol počas frontu po odchode panstva kaštieľ vyrabovaný a o skleník sa nemal kto starať, rastliny vymrzli.

Posledným majiteľom kaštieľa bol Ladislav Hunyady (1876 - 1927), ktorý zahynul na poľovačke v Sudáne. Gróf po sebe zanechal manželku Máriu Margarétu a tri dcéry: Felíciu,

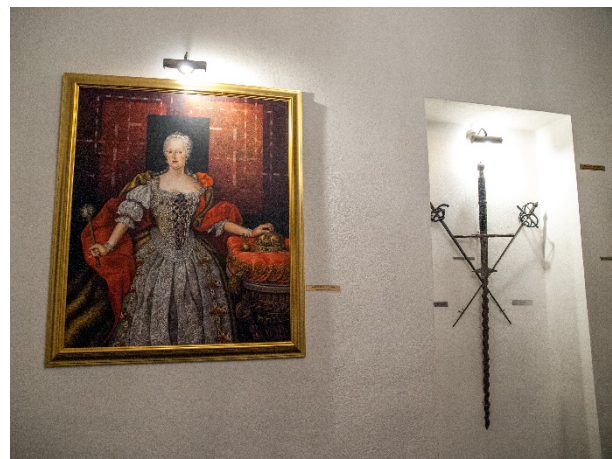
Teréziu a Vendulu, ktoré boli nútené v dôsledku vojnových udalostí kaštieľ opustiť. Budova kaštieľa bola využívaná istú dobu aj ako základná škola. V roku 1963 bol kaštieľ spolu s areálom vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V roku 1974 sa stal majetkom spotrebných družstiev na Slovensku a po rozsiahlych postupných rekonštrukciách je dnes sídlom hotela Kaštieľ Mojmirovce, a. s. a Nadácie Mojmír. Kaštieľ patrí medzi členov Asociácie historických hotelov Slovenska. Kaštieľ v súčasnosti umožňuje návštevníkom venovať sa aktívnemu oddychu využitím krytého bazéna a sún, telocvične, ihriska, tenisových dvorcov, krytej strelnice pre krátke guľové zbrane a bowlingovej dvojdráhy.

Vnútorne priestory kaštieľa sú verejnosti prístupné a ponúkajú aj prezentáciu výtvarného umenia. Kaštieľ je výnimočný aj tým, že je v ňom zriadená izba venovaná nórskeho spisovateľovi a nositeľovi Nobelovej ceny za literatúru Björstjerne Björnsonovi. V kaštieli sa nachádza aj unikátna zbierka ikon, v ktorej

návštevník môže obdivovať ikony od významných cyperských, bulharských a iných ikonopiscov. Na Chodbe tolerancie je stála expozícia portrétov významných filozofov, spisovateľov a vedcov z celého sveta. Sú na nej zobrazené symboly najväčších svetových náboženstiev. Stena chodby vedúcej k bazénu je venovaná slovenským ľudovým rozprávkam, ktoré výtvarne stvárnila akademická maliarka Tatiana Žitňanová. Okrem rozprávok sú tu zobrazené aj najznámejšie hrady a zámky Slovenska. Posledná časť chodby je venovaná strašidlám a strašidelným príbehom, ktoré súvisia s kaštieľom a jeho prostredím. Na mieste, kde ešte pred rokom 1945 stála botanická zimná záhrada je dnes plavecký bazén. Na strope nad bazénom sa nachádza jedna z najväčších súčasných stropných malieb na Slovensku Kvety orchideí, od akademickej maliarky Jany Farmanovej Šabíkovej.

Reprezentačné priestory kaštieľa zdobia portréty Antona Grasalkoviča, ktorý sa narodil v Urmíne v roku 1694 a panovníčky Márie Terézie v životnej veľkosti. Autorkou týchto obrazov je akademická maliarka Jarmila Veľká.

Keďže gróf Ladislav Hunyady (1876 – 1927) bol vášnivý poľovník a strelec, ktorý často poľoval v Afrike, bol v kaštieli zariadený aj Africký salónik. Priestory súčasnej reštaurácie zdobia lovecké trofeje a aj moderné obrazy s motívmi poľovníctva. Jeden menší reštauračný Hudobný salón zdobia portréty slávnych hudobných skladateľov a v druhom, Ružovom salóniku, sú umiestnené obrazy slovinskej maliarky Ireny Polanec. V pivničných priestoroch kaštieľa sa nachádza klenbová tehlová vínná pivnica. Po rozsiahlej rekonštrukcii bola pivnica spolu s vinotékou ocenená pri medzinárodnom výročnom oceňovaní najväčšieho výrobcu tehál na svete spoločnosti Wienerberger. Jej architekt Viktor Šabík so svojím tímom Barak si z Viedne odniesol cenu Brick award 2010 za realizáciu.

V areáli parku sa nachádza historická budova bývalej koniarne (žrebčina), v ktorej boli v minulosti ustajňované kone Hunyadyovcov. Zachované sú štýlové liatinové stĺpy oddeľujúce boxy pre kone. Dnes slúži tento priestor ako konferenčná sála a podkrovie žrebčina ponúka ubytovacie kapacity. Budovy žrebčina boli pôvodne dve, zrkadlovo k sebe obrátené. Juhozápadná budova bola v 50. rokoch 20. storočia asanovaná a bola v nej zriadená kotolňa pre kaštieľ. V súčasnosti je na jej mieste vybudované moderné wellness centrum. Hunyadyovci v žrebčine chovali ušľachtilé plemená arabských, talianskych a španielskych koní. V roku 1814 sa konali v Urmíne prvé verejné konské dostihy v Uhorsku. Najznámejším koňom z urmínskeho chovu bol Tajár, ktorý pochádzal z Egypta a bol zakladajúcim chovným koňom arabských plnokrvníkov v Uhorsku.

V súčasnosti je kaštieľ jednou z dominant obce a taktiež turisticky zaujímavým objektom, kde sa harmonicky dopĺňajú architektúra, umenie a kulinárske zážitky.

3. Kúria s areálom (malý kaštieľ)

Klasicistická kúria (v obci známa pod menom malý kaštieľ) bola postavená medzi rokmi 1840 – 1857 miestnym šľachticom Jozefom Ürményim. Z roku 1864 jestvuje datovaná kúpna zmluva, ktorá potvrdzuje, že budovu kúpil taliansky šľachtic Camillo Borghese Aldobrandini, pochádzajúci z Florencie, od Pavla Ürményiho. Camillo Aldobrandini bol príbuzensky spätý s rodinou

Hunyadyovcov. Oženil sa s Máriou, dcérou Jozefa Hunyadyho a jeho manželky princeznej Henrietty von Liechtenstein. Poslednou majiteľkou kaštieľa až do roku 1945 bola Terézia Ceschi, rodená Hunyady (dcéra Imricha Hunyadyho a jeho manželky Felície), ktorá bola vydatá za Taliana Antónia Ceschiho.

Po roku 1945 slúžil kaštieľ rôznym účelom – administratívna budova poľnohospodárskeho družstva, základná umelecká škola, zubná ambulancia, súkromný byt, autodielná, školská knižnica. Do klasicistického vzhľadu budovy boli účelovými prestavbami vykonané architektonicky nevhodné zásahy. Údržba budovy však bola zanedbaná a stav nehnuteľnosti bol začiatkom roka 2015 vyhodnotený ako havarijný. V dôsledku tejto skutočnosti pristúpil vlastník nehnuteľnosti (obec Mojmírovce) k spracovaniu podkladov pre prípravu komplexnej obnovy z fondov EÚ. Obnova tejto národnej kultúrnej pamiatky bola realizovaná z finančných prostriedkov Regionálneho operačného programu zameraného na posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov. Za národnú kultúrnu pamiatku bol kaštieľ vyhlásený v roku 2011. V roku 2016, po jeho obnove, v ňom bolo obcou Mojmírovce zriadené Regionálne múzeum Mojmírovce sprístupnené pre verejnosť 1. mája 2016. V múzeu sa návštevník oboznámi s bohatými dejinami obce, so šľachtickými rodmi Aldobrandiniovcov, Hunyadyovcov, Ürményiovcov, Appelovcov a Ceschiovcov, ktoré v obci pôsobili a mali nielen významné postavenie v rámci obce a Uhorska, ale aj na cisárskom dvore vo Viedni a v Budapešti. Okrem toho mali vplyv na hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj obce. Pre svojich návštevníkov múzeum pripravuje okrem stálych expozícií aj výstavy dočasného charakteru, vykonáva výskumnú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť v oblasti histórie a regionalistiky. V spolupráci so svojím zriaďovateľom organizuje a spoluorganizuje rôzne podujatia zamerané na podporu kultúry a umenia. Slúži ako historicky hodnotný priestor pre koncerty, divadelné vystúpenia, prezentácie, svadobné obrady a iné akcie reprezentatívneho

a významného charakteru. Jednou zo stálych expozícií v Regionálnom múzeu Mojmirovce je farská knižnica, fond vzácných tlačí a rukopisov, ktoré sa pôvodne nachádzali na urmínskej fare. Dnes ju tvorí vyše 300 kníh, avšak v minulosti bola omnoho rozsiahlejšia. Obsahuje diela teologické, liturgické, homiletické, historické, katechizmy, aktá pápežov, filozofické diela, diela cirkevného práva, kalendáre a slovníky. Do 17. až 18. storočia spadajú dve tretiny fondu, viaceré knihy obsahujú rukopisné poznámky a pečate. Veľmi vzácne sú tri najstaršie tlače pochádzajúce zo 16. storočia. Mnohé diela v knižnici sú cenné nielen svojím obsahom, ale aj väzbami a celostránkovými rytinami. Pre svoju osobitnú kultúrnu a historickú hodnotu bola táto knižnica vyhlásená rozhodnutím Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na sklonku decembra roku 2019 za historický knižničný fond.

Návštevníci majú možnosť vidieť aj časť mojmirovského strieborného pokladu, pochádzajúceho prevažne z 15. storočia, ktorý je zapožičaný zo zbierok SNM. Poklad patrí medzi najväčšie nálezy svojho druhu na Slovensku.

V areáli pri múzeu vznikol Park urmínskych strašidielok, kde sú umiestnené betónové sochy postavičiek strašidielok, ktoré vytvorila rodáčka z Mojmiroviec Emília Brathová podľa ústne tradovaných príbehov, ktoré sú súčasťou nášho duchovného kultúrneho dedičstva. Tento slovesný materiál zozbierala a publikovala miestna spisovateľka Viola Haršániová v knihe *Strašidlá a strašidielka mestečka Urmín a iné príbehy*. V parku sú sochy zobrazujúce bielu pani a jej stratené dieťa, psov – plešťákov, vodníka, medveďočloveka, bielu hus, zelenú sviňu so siedmimi prasiatkami, muža so psom.

Múzeum ako pamäťová inštitúcia slúži na uchovávanie nášho kultúrneho dedičstva z minulosti, vyjadruje úctu k dejinám a nesie dôležitý odkaz pre budúce generácie.

4. Park a oplotenie

Základy parku položil záhradník Martin Steer, ktorého priviedol do Urmína Ladislav Hunyady (†1723). Park bol pomerne rozsiahly, pôvodne mal 16 ha. Z upravenej podoby francúzskej záhrady postupne prechádzal do prírodného anglického parku. Kaštieľ Hunyadyovcov bol v parku umiestnený excentricky. V časti pred kaštieľom aj dnes dominuje centrálna umiestnená fontána, okolo ktorej rastie geometricky komponovaný a pravidelne tvarovaný krušpán (*buxus sempervirens*). Fontána s vázou boli v r. 2006 zreštaurované. Celok fontány s kruhovým bazénom a centrálnou plastikou, hoci je riešený ako fontána, nikdy tomuto účelu neslúžil a voda tu pôvodne nebola. Bola to iba záhradná dominanta romanticky navodzujúca atmosféru fontány.

Pre anglické parkové úpravy si barón Hunyady prizval okolo roku 1785 bavorského rodáka Paula Dullingera, ktorý v Urmíne pôsobil 40 rokov. Park v severnej časti má dnes charakter lesného porastu. V severovýchodnej časti rastie jaseň impozantných rozmerov *fraxinus excelsior* „Diversofilia“. Majetkový súpis panstva zo 40. rokov 18. storočia spomína, že park okolo kaštieľa bol dobre ohradený a vysadený rozličnými stromami, kríkmi a kvetinami „pro decore domus“, čiže pre ozdobu kaštieľa. Na mape vojenského mapovania z roku 1839 vidíme, že aj plocha, kde bol neskôr postavený malý kaštieľ, bola parkovo upravená a prepojená s parkom pri kaštieli Hunyadyovcov. Táto prepojenosť je zrejmá aj z katastrálnych máp z rokov 1857 a 1891. Park pri kúrii je v súčasnosti oklieštený výstavbou bytových domov. Druhovú skladbu drevín je už pozmenená a prežíva zopár jedincov pagaštana konského. Jedinečnú historickú hodnotu a vzhľad parku narušila výstavba futbalového ihriska a základnej školy. Bola zlikvidovaná skupina viac ako dvestoročných platanov. Pôvodné chodníky v rámci revitalizácie parku zanikli. Južná časť parku okolo kaštieľa Hunyadyovcov je oplotená novodobým kovaným plotom, severná časť je voľne prístupná. Z pôvodných drevín nachádzame v parku už spomínaný jaseň, mohutné lipy, platany a zaujímavý pyramídový dub, červenolistý buk a jedľu kaukazskú. V roku 2004 a v roku 2011 bola južná časť parku pri kaštieli Hunyadyovcov obohatená o drevené sochárske diela akademického sochára Mareka Žitňana.

V minulosti bol park považovaný za jeden z najkrajších parkov na našom území. Zachovaná časť parku je dnes pamiatkovo chránená (NKP). Spolu s rekonštrukciou klasicistickej kúrie (malého kaštieľa) sa uskutočnila aj revitalizácia parku v jej okolí, boli

vysadené nové dreviny a kvetinové záhony. V tomto roku sa ocitli v parku v havarijnom stave lipa a pagaštan, a preto musel byť realizovaný okamžitý výrub týchto drevín, lebo ohrozovali bezpečnosť pohybu osôb v parku. Stromy boli silno napadnuté škodcom uhliarikom páleným. Podsadené boli nové mladé dreviny.

Pamiatkovo chránené je aj **oplotenie s časťou muriva**, ktoré ohraničuje park z juhozápadnej strany a nachádza sa oproti regionálnemu múzeu (malému kaštieľu) pričom je rovnobežné s juhozápadnou fasádou tejto stavby a zároveň s cestou.

5. Mlyn strojový

Pôvodne tvorili areál dnešného mlyna 2 obrovské sýpky, ktoré boli grófskym majetkom, konkrétne patril Terézii Ceschi, rodenej Hunyadyovej, ktorá žila v Urmíne až do príchodu frontu v 2.svetovej vojne. Na mape z vojenského mapovania z roku 1839 a na výreze z katastrálnej mapy chotára z roku 1857 je zakreslený areál pozostávajúci z objektov kompozične situovaných zhodne s dnešnými objektmi, len vo väčšom pôdorysnom riešení. Na základe toho možno predpokladať, že ide o objekty sýpky, dnešný objekt mlyna a obytnej budovy. V roku 1926 areál odkúpil Šebestián Ondra, mlynár, rodák zo Slavkova pri Uhorskom Hradišti na Morave a pustil sa do jeho rekonštrukcie. Jeden z objektov prerobil na mlyn, druhý na sýpku a dom pre svoju rodinu, nakoľko s rodinou prišiel a mal v tomto čase aj dve malé dcéry.

Mlyn je štvorposchodová budova, v ktorej aj v súčasnosti sú ešte takmer všetky pôvodné zariadenia. V mlyne mali svoju miestnosť, tzv. šalandu, tovariši a učni, ktorí tam často

prespávali. Z vonkajšieho pohľadu je menšia časť budovy mlynu tzv. strojovňa , kde je piestový spaľovací motor na drevený plyn, tzv. stabilák a v príľahlej miestnosti je „damfovací“ kotol. Tento stabilák slúžil na pohon mlyna, keďže elektrina bola do Urmína privedená až v roku 1932. Do tej doby elektrinu potrebnú na osvetlenie mlyna vyrábalo dynamo na 120 V jednosmerný prúd, ktoré sa nezachovalo. Vďaka nemu mal mlyn aj dom elektrinu. Motor poháňal aj čerpadlo, ktoré naberalo vodu do chladiaceho systému a na spotrebu v domácnosti. V rokoch 1932 bola do obce zavedená elektrina a spaľovací motor bol nahradený elektrickým. Využíval sa už len v obmedzenej miere. Po skončení vojny mlynár plánoval zvýšiť kapacitu mlynu. Prišiel však rok 1948 a mlyn bol zoštátnený a zaradený do Nitrianskych mlynov. Podľa zachovaných dokumentov od 1.1.1951 prebralo mlyn Roľnícke skladištné družstvo a neskôr Nitrianske mlyny. Dňom 31.12.1958 bola zastavená prevádzka mlyna a mlyn prebralo miestne Jednotné roľnícke družstvo (JRD) za podmienky, že mlyn sa môže používať iba na šrotovanie, čo pretrvávalo až do polovice 80 - tých rokov. Budova mlyna postupne chátrala.

Po reštitúciách bol mlyn vrátený pôvodným vlastníkom. Na budove bola vymenená časť strešnej krytiny, boli opravené omietky a strešné vikiere. Vďaka súčasným majiteľom naďalej postupne prebieha jeho obnova za účelom premeny na múzeum mlynárstva. Mlyn je možné po dohode s majiteľmi navštíviť. V roku 2012 bol mlyn vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku.

Ďalšie objekty pamiatkového záujmu:

1. Pôvodne baroková fara.

Po zničujúcom požiari pôvodnej fary bola v roku 1796 postavená nová farská budova, ktorá stojí dodnes. Pôvodne išlo o stavbu s otvoreným prejazdom, ktorý je v súčasnosti zamurovaný. Okolo fary bol kamenný a tehlový múr. Pred farou stojí **socha sv. Jána Nepomuckého** – kamenná (pieskovec?). V archívnych záznamoch sa spomína prvýkrát v roku 1779. **Sv. Imacullata** a **sv. Florián** sú vo výklenkoch na budove barokovej fary. Na priečelí sa nachádza **erb Hunyadyovcov**.

2. Pozostatok farského múru

Nachádza sa za farou, ako materiál je použitý kameň aj tehla.

3. Dom na mieste, kde stál rodný dom A. Grasalkoviča,

ktorý sa narodil v Urmíne v roku 1694. Jeho krst sa podľa záznamu v matričnej knihe uskutočnil 5.3.1694. Zomrel v roku 1771.

4. Kaplnka sv. Urbana

Baroková stavba bola dokončená v roku 1734. Prvou rekonštrukciou prešla v roku 1794. Pôvodne stála osamote pred vstupom do rozsiahlych vinohradov, dnes je v zastavanom intraviláne obce. Nachádza sa na ulici Pod vinohradmi v Mojmírovciach. Vnútri kaplnky sa nachádza **barokový drevený oltár** a **baroková socha sv. Urbana** – kamenná z tufu, umiestnená v Kaplnke sv. Urbana dokončenej v roku 1734. Kaplnka sa nachádza na ulici Pod vinohradmi.

5. Budova Odborného učilišťa internátneho v Mojmírovciach.

V budove Odborného učilišťa internátneho kedysi sídlila rehoľa sestier Vincentiek. Na Slovensko do Nitry prišla Spoločnosť dcér kresťanskej lásky Vincenta de Paul v roku 1861. Kláštor dal postaviť gróf Imrich Hunyady. Na budove kláštora bola osadená v novembri v roku 2019 pamätná tabuľa s textom : Na pamiatku milosrdných sestier sv. Vincenta de Paul, ktoré v tomto kláštore pôsobili v rokoch 1878-1950. Budova sa nachádza v blízkosti Námestia sv. Ladislava v Mojmírovciach.

Posviacka pamätnej tabule v roku 2019

6. Budova Penzión Bruder

V tejto budove pôsobili školskí bratia od roku 1931. Dovtedy pôsobili v staršej budove oproti parku pri Hunyadovskom kaštieli. Ústav Školských bratov založil doktor Karol Tóth v roku 1899. Bola tak zriadená ľudová a meštianska škola. Školskí bratia pôsobili v Urmíne do roku 1950. Na budove je umiestnená pamätná tabuľa, posvätená v roku 2019. Budova sa nachádza na Námestí sv. Ladislava v Mojmírovciach.

7. Budova hasičskej zbrojnice

V roku 1873 založili občania Urmína Dobrovoľný hasičský spolok, ktorý patril medzi prvé spolky tohto druhu vo vtedajšom Uhorsku. Od roku 1834 stojí pred zbrojnicou (vtedy pred drevenou „strikarňou“ alebo „hasičárňou“) socha sv. Floriána, ktorú dal postaviť Ján Taškár

v roku 1834,. V roku 1940 bola postavená nová hasičská zbrojnica Dobrovoľný hasičský zbor Mojmírovce u nás aktívne pôsobí dodnes.

8. Obecná pálenica

Obecná pálenica v Mojmírovciach bola postavená v roku 1941. Ale už v 18. storočí bola v Urmíne pálenica, ktorá produkovala pre trh aj pre zásobovanie krčiem. Pálenica bola vybavená všetkým potrebným náradím, o čom svedčia archívne inventáre. Pálenica z roku 1941 sa nachádza na Hasičskej ulici.

9. Hospodárska budova oproti letohrádku

Zachovaná je iba časť komplexu hospodárskych budov priľahlých k letohrádku Camilla Aldobrandiniho. Tá pravdepodobne slúžila pôvodne ako žrebčín, kočiareň, garáž. Komplex slúžil na ubytovanie personálu, boli tam sklady, pracovne. Vo dvore bola aj ľadovňa na uskladnenie potravín. Poslednými majiteľmi boli grófká Terézia Ceschi, rodená Hunyady a Antonio Ceschi. Budova je na ulici Za parkom. Je v súkromnom vlastníctve.

10. Najstaršia budova rímsko-katolíckej chlapčenskej školy

Kedysi tu vyučovali školskí bratia. Neskôr tu bolo kino. V súčasnosti je jej torzo v súkromnom vlastníctve a prechádza procesom prestavby, takže v historickej podobe v súčasnosti nejstvie. Na fotografii je stav v roku 2020-2021. Stojí na Hlavnej ulici.

11. Budova starej pošty

Stojí na Námestí sv. Ladislava v Mojmírovciach v tesnej blízkosti Penziónu Bruder. V historickej podobe už nejstvie. Dnešná rekonštruovaná budova je v súkromnom vlastníctve.

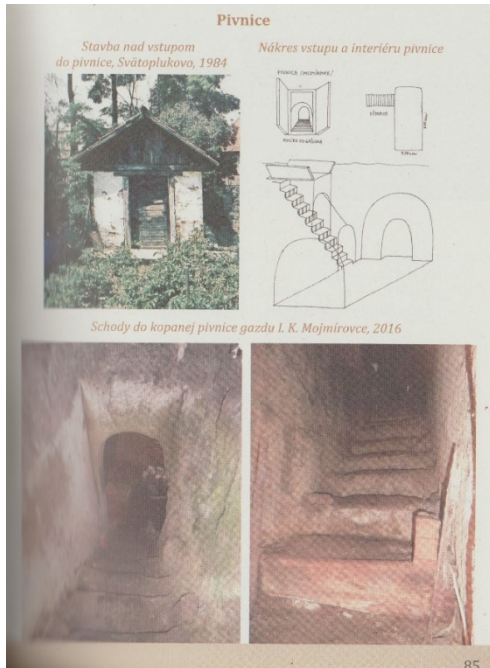
Poštový úrad z obdobia 1852 - 1900

12. Pivnice

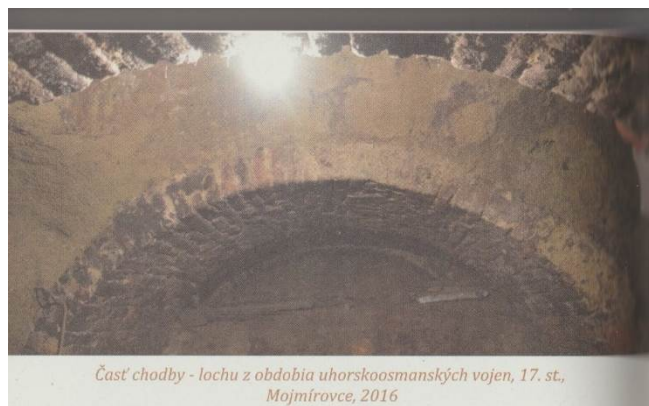
Nachádzajú sa pod mnohými budovami, pod bývalou starou poštou (Nám.sv. Ladislava, oproti kostolu) pod bývalou kasárňou (Na rínku, oproti súčasnej pošte), pod domom, kde sa narodil A. Grasalkovič (na Sedliackej ulici). Vo dvoroch sa nachádzajú aj sedliacke kopané pivnice.

Pivnice sú v súkromnom majetku vlastníkov nehnuteľností.

Pivnice

Ukážky z knihy Bol raz jeden dom (Po stopách tradičného staviteľstva v povodí Cabajského potoka), autor Robert Žilík,

Chodby

13. Lochy

Sú to chodby z čias osmanskej ríše v 17.storočí. Boli kopané, stavané pod obytnými domami, kúriami. Slúžili aj ako únikové chodby z domov do záhrad využívané počas tureckých nájazdov. Takéto podzemné chodby boli objavené napríklad pri stavbe zdravotného strediska v parku po zrúcaní malého poľovníckeho kaštieľa.

Poznámka: Viac o týchto chodbách a pivniciach je v knižke Ýlmer - Urmín, (autor Pavol Takáč, vydal Obecný úrad Mojmirovce v roku 1998) a v knihe Bol raz jeden dom (Po stopách tradičného staviteľstva v povodí Cabajského potoka, autor Robert Žilík, vydalo Dedičstvo J.S.P. v roku 2017). O lochoch sa v knihe Medzi zemou a nebom zmieňuje a fotoprílohu dokladá aj autorka Viola Haršániová (ENARS,s.r.o.Nitra, 2011).

14. Turecká kasáreň

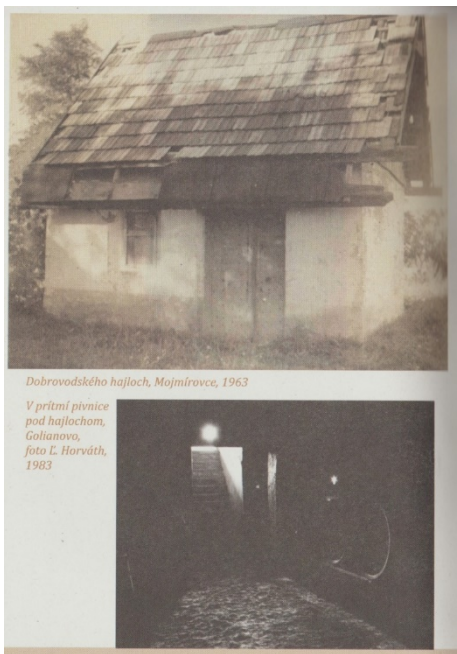
Objekt stojí v Mojmirovciach na bývalom mestskom Rínku na rohu Ivánskej a Taráňskej ulice. Stavba s hrubými 90 cm múrmi sa využívala v minulosti ako kasáreň pre organizovanú stráž obrancov v čase tureckého nebezpečenstva. Budova je v súkromnom vlastníctve. V historickej podobe ju už nie je možné vidieť. V interiéroch majiteľ zachoval pôvodné architektonické prvky.

Ukážka z knihy Bol raz jeden dom (Po stopách tradičného staviteľstva v povodí Cabajského potoka), autor Robert Žilík, hypotetická rekonštrukcia.

15. Hajlochy

boli aj u nás charakteristickou architektúrou vinogradov. Sú to malé vinohradnícke domy, kde sa uskladňovali pracovné nástroje a náradie. Spracúvalo sa v nich hrozno a uskladňovalo víno. Najstaršie hajlochy mali zrubovú konštrukciu a slamenú strechu. Hajlochy mali aj pivnice vyhlbené do zeme. Hajlochy vznikali v druhej polovici 18.storočia, historicky ich vieme zdokumentovať až z prvej polovice 19. storočia.

Ukážka z knihy Bol raz jeden dom (Po stopách tradičného staviteľstva v povodí Cabajského potoka), autor Robert Žilík

16. Pomník padlých hrdinov na námestí sv. Ladislava

2. svetová vojna naplno zasiahla naše územie až po vypuknutí SNP, ktoré nás zaradilo k štátom bojujúcim proti fašizmu. 28. 3. 1945 nemeckí vojaci opustili po ťažkom boji Urmín (Mojmírovce). 26. 3. 1945 sovietske letectvo bombardovalo Nitru, ktorá bola oslobodená 30. 3. 1945 jednotkami maršala Malinovského

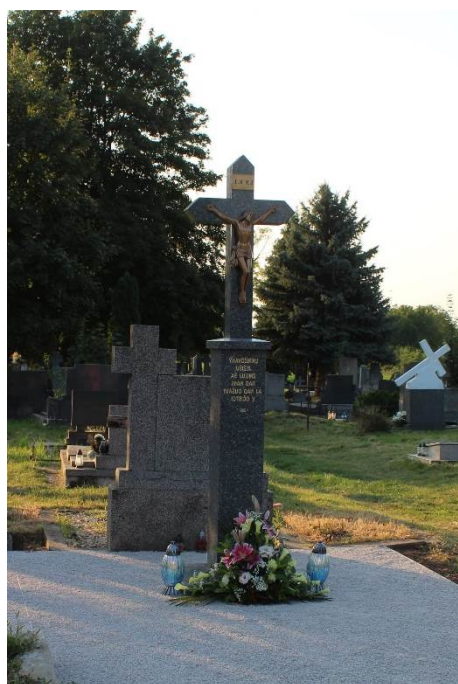
17. Cholerový pomník 412-tich obetí z roku 1831

Po skončení cholerovej epidémie pozostalí urobili zbierku a dali vytesať spoločný pomník. Spoločný hrob 412 obetí cholerovej epidémie je zatiaľ jediný na celom Slovensku, ba možno aj v strednej Európe. Pôvodný pomník bol vytesaný zo sopečného tufitu dovezeného zo Štiavnických vrchov. Na vrchole pomníka bol symbolický kalich horkosti a utrpenia. Na čelnej strane bol veľký kovový kríž, kovové písmená, ktoré v stručnom texte písal o tragédii. Kríž a text ktosi v minulosti zničil.

18. Kríž na cintoríne na Príhoni z roku 1831

V súčasnosti je v RMM z originálu iba torzo. Kríž dal postaviť šľachtic **ĽUDOVÍT (Lajos) BORONKAY**. Na jeho mieste bol v roku 2021 postavený a vysvätený nový kríž na základe umeleckého a architektonického návrhu Ing. arch. Norberta Dúbravského v Kamenárstve Pripko.

19. Boronkayov kríž

Kríž dal postaviť šľachtic **ĽUDOVÍT (Lajos) BORONKAY**. V Urmíne dal postaviť dva kríže. Jeden na cintoríne na Príhoni (cintorín bol vysvätený v roku 1831), kríž bol postavený v roku 1836. Dal ho urobiť nitrianskemu sochárovi a kamenárovi Bartolomejovi Múnichovi. Boronkay v tom istom období dal postaviť v obci ešte jeden kríž smerom na Taráň (dnes Štefanovičová). Zhotovil ho tiež Bartolomej Múnich. Známy je v obci ako „Boronkajho kríž. Boronkay zomrel v Urmíne 18.4. 1866.

20. Líškov kríž

Kríž Jozefa Líšku sa viaže k veľkému požiaru v roku 1862. Jozef Líška dal ako prejav vďaky za záchranu majetku postaviť mramorový kríž na mieste, kde požiar skončil. Kríž je z ružovkastého mramoru, tzv. tárdoša.

21. Kríž na Pažiti.

Na jeho tabuľke je nápis: JUBILEUM R.P.2000
Kristus včera dnes na kríži

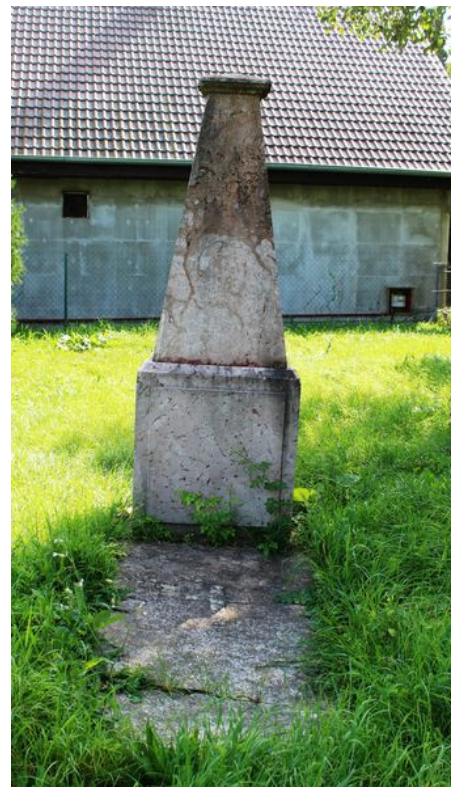
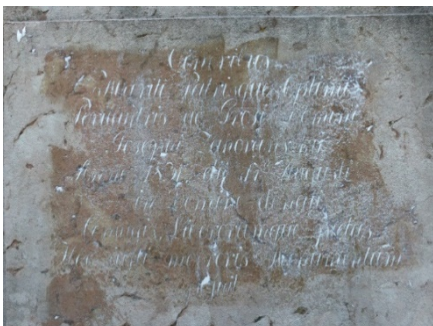
22. Kríž na križovatke smerom na Poľný Kesov a Veľkú Dolinu

23. Hrob doktora ZÁHORANSKÉHO – hlavný cintorín

Vedľa spoločného hrobu obetí epidémie – cholerového pomníka je pochovaný lekár. Latinský nápis, ktorý o ňom hovorí, je dnes takmer nečitateľný, ale takto ho v preklade zaznamenal znalec miestnej histórie Pavol Takáč: Prachu manžela a otca najlepšieho pána Jozefa Záhoranského v roku 1831 17.augusta v Pánu zosnulého manželky a detí tento z vďačnej spomienky pomník postavila.“

Text: Cineribus // Mariti Patrisque Optimi // Perillustris ac Grosi Domini // Josephi Zahoranszky // Ann... 1831 die 17ma Augusti // in Domino defuncti // Conjugis Literorumque pietas // Hoc iusti mo...roris ...tam // posuit.

24. Hrob KAROLA APPELA na Hlavnom cintoríne v Mojmírovciach

Priekopníkom moderných metód v chove a šľachtení koní na Slovensku, zvlášť koní chovaných na športové účely – dostihových koní, bol **KAROL JOZEF APPEL** (1773 – 1839) zakladateľ rodu Appelovcov v Uhorsku, nobilitovaný v r. 1823.

25. Socha sv. Jána Nepomuckého

Stojí pri potoku na Rínku. Baroková socha sa prvýkrát spomína v archívnych záznamoch v roku 1779.

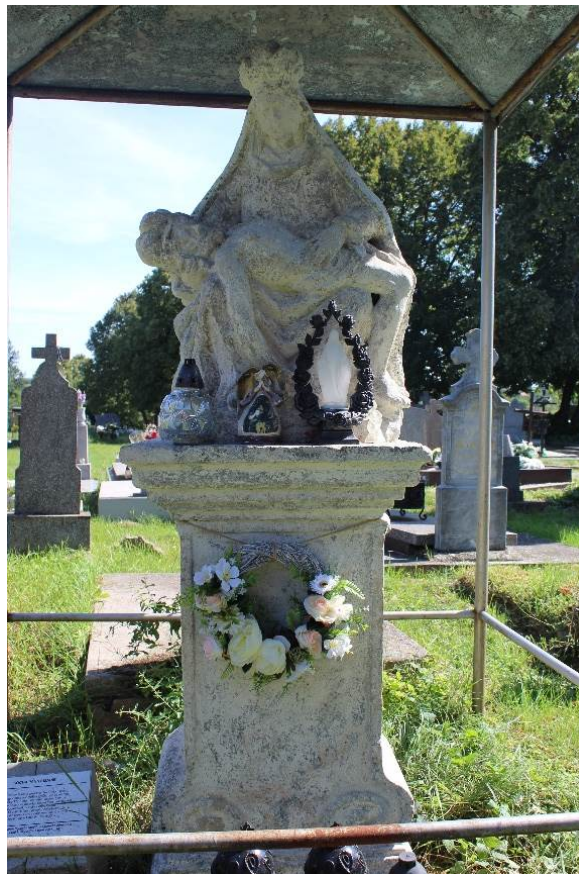
26. Socha Panny Márie s dieťaťom

Nachádza sa pri kostole na Námestí sv. Ladislava, prvýkrát sa v archívnych dokladoch spomína v roku 1779 .

27. Socha (Pieta)

Nachádza sa na cintoríne na Hlavnej ulici v Mojmírovciach. Spomína sa v archívnych dokumentoch v roku 1779, pravdepodobne je staršieho dátá.

28. Socha Panna Mária Fatimská

Bola vytvorená s cieľom za uzdravenie chorých na COVID -19. Socha bola vytvorená v roku 2021 z betónu. Jej autorkou je Emília Brathová. Socha je umiestnená na Námestí sv. Ladislava v Mojmírovciach.

29. Krížová cesta

Autorkou Krížovej cesty je mojmírovská rodáčka Emília Brathová. Telo Krista a reliéfy jednotlivých zastavení sú z betónu. Osadená bola v roku 2020 a vysvätená bola 13.septembra v roku 2020 pri cintoríne v Mojmírovciach.

30. Židovský cintorín

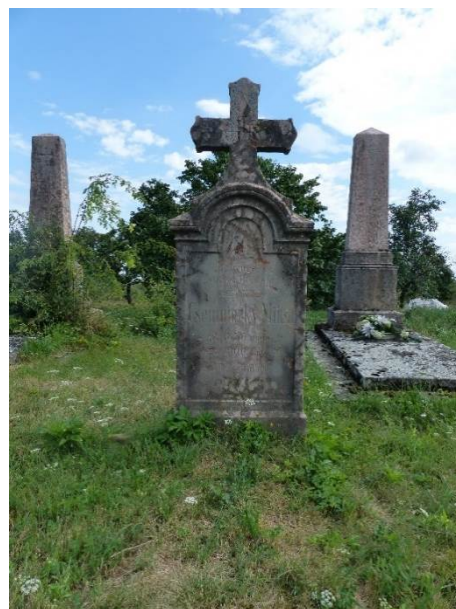
Nachádza sa priamo v obci, je oplotený s viacerými vstupmi. Tento cintorín a pamätník obetí holokaustu sú jediné pamiatky na židovské osídlenie, ktoré tu trvalo niekoľko storočí. Počas leta 2021 sa uskutočnila jeho pasportizácia. Náhrobky boli identifikované, údaje porovnané a doplnené pátraním v matrikách a podarilo sa získať aj preklady eulógií. Na cintoríne odpočívajú viaceré významné osobnosti, napríklad rabíni, chazani, učители, lekári, obchodníci poľnohospodári. Pasportizácia bola vykonaná pre potreby Správy majetku ÚZŽNO.

Pamätník obetí holokaustu

Autor : akademický sochár Marek Žitňan

31. Za pamiatky sú navrhnuté viaceré **náhrobné kamene** významných osobností na cintorínoch v Mojmirovciach podľa zvlášť vytvoreného zoznamu s obrazovou dokumentáciou. Za pamiatky sú navrhnuté aj náhrobky neznámych zosnulých, ktoré majú historickú a umeleckú hodnotu. Uvádzame príklady.

Hrob kňaza, školského brata RUDOLFA BÍLEKA a členov
Hrob zemana CSEMNICZKY Miksa
jeho rodiny – cintorín na Príhoni v Mojmirovciach

1830-1900

Neznámy 18.storočie

Neznámy 18.storočie

32. Urmínske strašidielka

Sochy z betónu, ktorých autorkou je mojmirovská rodáčka Emília Brathová, sa nachádzajú v parku pri Regionálnom múzeu Mojmirovce, ulica Za parkom 887/23.

Emília Brathová ich vytvorila podľa ústne tradovaných príbehov, ktoré sú súčasťou nášho duchovného kultúrneho dedičstva. Tento slovesný žáner zozbierala a publikovala Viola Haršániová v knihe *Strašidlá a strašidielka mestečka Urmín a iné príbehy*. (EN ARS, s.r.o. Nitra 2008). Sochy sú vytvorené v rokoch 2016-2019. Strašidlá: Medveďočlovek, Muž so psom, Biela pani, Stratené dieťa, Vodník, Plešťák a Opití plešťáci, Biela hus, Zelená sviňa so siedmimi prasiatkami.

Zaniknuté pamiatkové objekty

1. Židovská synagóga

O dejinách Židov v Urmíne nemáme veľa ucelených poznatkov. Prameňom sú dokumenty z hunyadyovského archívu, účtovných kníh, hospodárskych súpisov, súdnych spisov, matrík, farských protokolov a zo sčítania ľudu z roku 1784-1787 a z roku 1828. Po vzniku ČSR mala židovská náboženská obec asi 300 členov. V Urmíne stála kedysi aj synagóga, už nie je po nej žiadnej stopy. Synagóga stála na dnešnej Šalgovskej ulici. Prvýkrát sa spomína v archívnych prameňoch v roku 1783. Novú židovskú synagógu početní urmínski Židia postavili v roku 1820. V prvej polovici 20.storočia bola synagóga zbúraná.

2. Poľovnícky kaštieľ

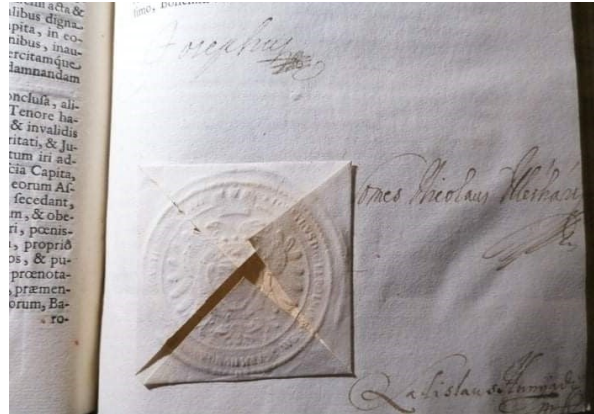
Na mieste, kde v súčasnosti stojí zdravotné stredisko stál kedysi malý barokový poľovnícky kaštieľ.

4.7. Významné osobnosti, ktoré sa narodili v Mojmírovciach, alebo ktoré v Mojmírovciach pôsobili

Ladislav Hunyady

Ladislava Hunyady (? - 1723), si Urmín zvolil za svoje rodové sídlo. Ladislav Hunyady pôsobil v Uhorskej dvorskej kancelárii, bol palatínovým podtajomníkom a neskôr tajomníkom (palatínom bol v tom čase Pavol Esterházy). Z tohto dôvodu sa Hunyadyho podpis vyskytoval na mnohých dokumentoch spolu s podpisom kancelára.

Práve Ladislav Hunyady dal postaviť v Urmíne Kostol sv. Ladislava, ktorý bol dostavaný v roku 1721 a barokový kaštieľ, taktiež v roku 1721. Jeho obidve manželstvá boli bezdetné, a tak v testamente odkázal svoje majetky v Urmíne deťom svojho brata Ondreja: Jozefovi, Antonovi a Jurajovi. Ladislav je pochovaný v hrobke pod Kostolom sv. Ladislava.

Na obrázku: Podpis Ladislava Hunyadyho vpravo dolu pri pečati Mikuláša Illesházyho v jednej z kníh farskej knižnice v Urmíne.

Anton Grassalkovič (Grassalkovich de Gyarak)

Narodil sa v Urmíne v marci v roku 1694. Presný deň jeho narodenia nevieme. V matričnej knihe sa zachoval zápis o jeho krste, ktorý sa uskutočnil 5. marca 1694. Matrika sa nachádza v Štátnom archíve SR v Ivanke pri Nitre.

Anton vyštudoval gymnázium v Nitre a súkromne vyštudoval právo u Andreja Dubnického v Trnave. Najprv pracoval ako notár kráľovského súdu, od roku 1720 bol advokátom kancelárie biskupa Esterházyho vo Váci (Maďarsko). Od roku 1724 bol komorným

radcom, neskôr radcom na kráľovskom dvore a od roku 1751 bol osobným strážcom uhorských korunovačných klenotov. Mal na starosti zásobovanie armády vo vojnách a tiež zahraničný

obchod. Reformoval činnosť uhorskej komory a zvýšil tak jej príjmy. Taktiež nielen kráľovskými donáciami, ale aj ženbou nadobudol veľké majetky. 26.mája 1732 nadobudol titul baróna a 5.apríla v roku 1743 získal titul grófa s predikátom de Gyarak. Za svoje zásluhy bol ocenený najvyšším vyznamenaním a to krížom Kráľovského uhorského rádu sv. Štefana. V roku 1737 darom získal panstvo Gödöllö, kde dal vybudovať luxusný palác. V Bratislave dal postaviť letný palác (teraz prezidentský palác). Podieľal sa aj na barokovej prestavbe bratislavského hradu. Finančne podporil výstavbu piaristického kostola v Nitre. V Komjaticiach financoval stavbu kaštieľa. Postavil zámok v Hatvani a kláštor v Máriabesnyő, kde je aj pochovaný. Anton Grassalkovič zomrel v roku 1771.

Jozef Ürményi

Narodil sa 6. decembra 1741 v Urmíne. Jeho rod bol najstarším šľachtickým rodom z Urmína, doložený je od 13. storočia. Priezvisko si, ako je už na prvý pohľad zrejmé, rod odvodil práve od názvu obce, v ktorej žil, a tak jeho pôvodná podoba bola Ilmeriovcí. Jozef pochádzal z vetvy Štefana Ürményiho (1694 – 1767), ktorý pôsobil v kráľovských službách Uhorskej dvorskej kancelárie. Jozef bol jedným z jeho štyroch synov a tiež v službách vtedajšej kráľovnej Márie Terézie ako radca. Jozef sa podieľal na reformovaní uhorského školstva, bol zostavovateľom hlavného dokumentu školskej reformy s názvom Ratio educationis, ktorý bol vydaný v roku 1777. Školská reforma okrem iného zaviedla povinnú školskú dochádzku a umožnila deťom vzdelávať sa v materinskom jazyku. Letohrádok (dnes RMM) bol v majetku rodiny Ürményiovcov ešte predtým, ako si ho celý odkúpil taliansky šľachtic Camillo Borghese Aldobrandini. Dnes máme k dispozícii z talianskeho archívu kúpnu zmluvu zo dňa 30. 10. 1864 na vtedajšie letné sídlo, ktorá bola podpísaná Pavlom Ürményim (synom Jozefa Ürményiho ml., pravnukom reformátora Jozefa), Gustávom Appelom ako správcom hunyadyovského panstva, Camillom Aldobrandinim ako kupcom a grófom Jozefom Hunyadym. Ako jurista je na zmluve podpísaný Alexander Kostyal. Z uvedeného vyplýva, že letohrádok bol predaný osve od ostatných majetkov Ürményiovcov za 220 000 zlatých. Rod Ürményiovcov sa s Urmínom definitívne rozlúčil po predaji všetkých tunajších majetkov princovi Camillovi Borghese Aldobrandinimu v druhej polovici 19. storočia. Za svoje hlavné sídlo si zvolil obec Vál v dnešnom Maďarsku, kde sa nachádza hrobka rodu.

Karol Appel

Priekopníkom moderných metód v chove a šľachtení koní na Slovensku, zvlášť koní chovaných na športové účely – dostihových koní, bol KAROL JOZEF APPEL (1773 – 1839) zakladateľ rodu Appelovcov v Uhorsku, nobilitovaný v r. 1823. Pochádzal z Ludwigsburgu v kniežatstve Württemberg, študoval na hospodárskom inštitúte v Štutgarde.

Od roku 1797 pôsobil ako hospodársky riaditeľ na Huňadyho majetkoch. Odkedy sa Appel stal hospodárskym riaditeľom správy grófskych majetkov s centrom v Urmíne, začala sa písať ich nová éra, ba i nová éra v hospodárskych dejinách Uhorska.

Appel intenzívne rozvíjal vzorové majerské hospodárenie a na panstve uplatnil vynikajúce znalosti, moderné metódy a precíznosť v každej svojej aktivite. Toto sa okrem iného týkalo aj chovu koní. Z doby pôsobenia Appelovcov v Urmíne sa zachovala dôsledná evidencia a dokumentácia, ktorá sa týkala šľachtenia a chovu koní.

Anglické pojednania o chove koní v huňadyovskej pozostalosti a viaceré poznámky o chove koní jednoznačne dokladajú Appelovu orientáciu na anglickú školu v tejto oblasti.

Najslávnejším koňom huňadyovského žrebčína a zakladateľom chovu arabských koní v Uhorsku bol arabský plnokrvník Tajár. Karol Appel zomrel v Urmíne v roku 1839, pochovaný je na súčasnom Hlavnom cintoríne, kde sa zachoval aj jeho náhrobný kameň.

Jozef Alojz Samuel Hunyady

JOZEF ALOJZ SAMUEL (1773-1822) sa narodil v Urmíne a stal sa dedičom urmínskych majetkov. Bol povýšený do grófskeho stavu a na rozsiahlych majetkoch zavádzal prvky moderného hospodárenia. Ich reorganizáciou poveril nemeckého odborníka Karola Appela, ktorého vymenoval za riaditeľa majetkov. Gróf Jozef Alojz Samuel Huňady bol prvým uhorským aristokratom, ktorý v praxi realizoval na svojom panstve chov športových koní a organizovanie dostihov podľa anglického vzoru. Z doby pôsobenia jeho rovesníka a priekopníka v šľachtení a chove koní Karola Appela v Urmíne sa zachovala dôsledná evidencia a dokumentácia tejto činnosti.

Prvé dostihy v Uhorsku sa na majeri Poľný Kesov uskutočnili 22. mája 1814 a ich tradícia pokračuje až doteraz v Budapešti. Dostihová dráha bola dlhá 2340 m. Prvých pretekov sa zúčastnili tri kobyly. Zachoval sa záznam (opis doktora Richarda Brighta z I. zväzku Huňadyho dostihového kalendára (Rennregister), kde sú mená pretekajúcich kobýl : VICTORIA, CAPRIA, COCOA.

Dostihy skončili remízou VICTORIE a CAPRIE, za ktorými COCOA zaostala o 6 dĺžok. Dostihy trvali 2 minúty 11 sekúnd.

Gróf Huňady organizoval dostihy každý rok od roku 1814 do roku 1821 a to v máji a často aj v septembri, na ktorých sa nezriedka zúčastnili aj členovia kráľovskej rodiny.

V oblasti dostihov a dostihového športu bola čínorodá aj druhá vetva Huňadyovcov, ktorú predstavoval synovec Jozefa Huňadyho ml., Koloman Huňady de Kéthely (1828 – 1901). Gróf sa stal prvým prezidentom Viedenského jazdeckého klubu (Wiener Trabrennverein) a dodnes sa každoročne na dráhe v Krieau vo Viedni konajú jedny z najvýznamnejších konských pretekov v Európe, ktoré v názve nesú jeho meno: Memoriál grófa Kolomana Huňadyho.

Durgut, Jozef Alojz

Narodil sa 14. 1. 1790 v Urmíne (dnes Mojmirovce), okr.

Nitra – zomrel 12. 11. 1872 Ostrihom, Maďarsko. Filozofiu

teológiu absolvoval v rokoch 1807 – 1811. Získal titul doktora filozofie a v roku 1813 aj titul doktora teológie. Bol kaplánom

Šali (1812), študijným dozorcom na viedenskom Pázmaneu

(1813), arcibiskupským archivárom v Ostrihome (1820),

farárom v Šali (1825), ostrihomským kanonikom (1845),

titulárnym kaločským opátom (1853), hontianskym

archidiakonom (1856), ostrihomským opátom (1859),

svätotomášskym prepoštom (1861), titulárnym biskupom a arcibiskupským vikárom (1864),

svätójurským prepoštom a ostrihomským archidiakonom (1865), ostrihomským veľprepoštom (1869). Stal sa odborníkom v oblasti cirkevného práva.

a
v

Leopold Samuel Schenk

Narodil sa v Urmíne 23. augusta 1840. Bolo to významný

vedec, lekár, vysokoškolský učiteľ, autor odborných publikácií

z oblasti histológie, bakteriológie a embryológie. Študoval na

Viedenskej univerzite, kde neskôr pôsobil ako asistent a v roku

Prof. Dr. Leopold S. Schenk.

1873 sa stal profesorom embryológie. Starostlivo skúmal generačný proces a dospel k záveru, že pohlavie a zdravie dieťaťa závisí od výživy matky.

Jeho najdôležitejším objavom bolo, že bunkové delenie sa môže uskutočniť mimo tela. Leopold Samuel Schenk bol autorom viacerých učebníc. Nesporný prínos profesora Schenka v oblasti pokroku a vedy bol ocenený v roku 1985, kedy dostal vyznamenanie Akadémie vied Leopoldina. Zomrel v Rakúsku vo Schwanbergu v roku 1902.

Mons. Jozef Vagner

Narodil sa 23.6.1833 v Urmíne (dnes Mojmírovce) a zomrel 6.11.1910 v Nitre. Bol kanonikom, historikom, bibliotekárom a pápežským prelátom. V roku 1885 sa stal správcom Diecéznej knižnice v Nitre, ktorá bola v tom roku premiestnená do svojich súčasných priestorov. Z jej otvorenia sa dodnes zachovala Vagnerova slávnostná reč, ktorá je umiestnená vo Vatikánskom archíve.

sa

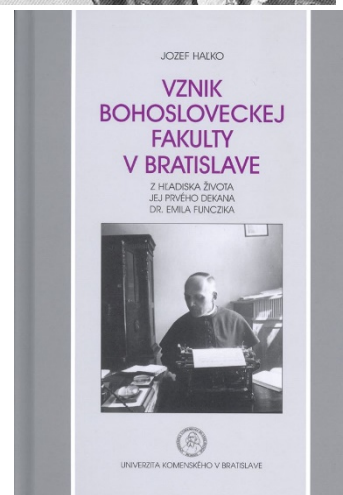
Viliam Fraknói

Narodil sa 27.2.1843 v Urmíne (dnes Mojmírovce) a zomrel 20.11.1924 v Budapešti. Bol rímskokatolíckym kňazom, veľkovaradínskym kanonikom, menovaným biskupom arbeským, tajomníkom Uhorskej akadémie vied a uhorským historikom, ktorý sa zameriaval na uhorské dejiny 15. až 18. storočia.

Mons. Emil Funczik

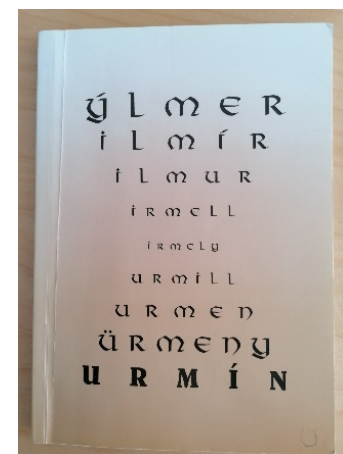
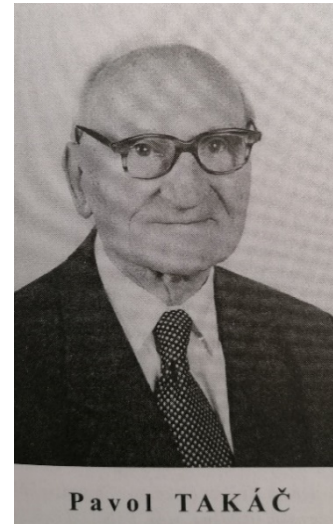
Narodil sa 9.11.1892 v Urmíne (teraz Mojmírovce), zomrel dňa 12.3.1972 v Bratislave. V rokoch 1936-1937 a 1945-1946 bol dekanom Katolíckej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, v rokoch 1937-1940 jej prodekanom. V rokoch 1951-1952 bol za svoju činnosť väznený a nemohol prednášať na bohosloveckej fakulte. Jeho práce z oblasti cirkevného práva boli a sú prínosom pre rozvoj

cirkevnoprávneho vedomia na Slovensku. Rozpracoval cirkevné predpisy, predovšetkým v oblasti školstva, manželstva, vzťahu štátu a Cirkvi.

Pavol Takáč

Narodil sa 2. novembra v roku 1911 v Poľnom Kesove, ktorý bol v tom čase súčasťou obce Urmín (až od roku 1948 Mojmírovce). Bol to človek veľmi činorodý s veľkým záujmom o regionálnu históriu. Ako 19 ročný sám učil v škole v Močenku. Neskôr kvôli zdraviu vymenil učiteľské povolanie za úradnícke a presťahoval sa v roku 1940 s rodinou do Nitry. Mal na starosti detský domov, založil učňovský domov a menzu pre učňov. Určitý čas pracoval ako prednosta na národnom výbore. Jeho viera a národné cítenie neskôr spoločensky nevyhovovali, a tak pracoval vo výrobe v nábytkárskom podniku až do odchodu do dôchodku. Celý svoj život zasvätil histórii, písal poéziu, určitý čas bol aj kronikárom Mojmíroviec. V roku 1944 vyšli jeho dejiny Poľného Kesova. V roku 1998 vydal obecný úrad v Mojmírovciach jeho publikáciu Ýlmer – Urmín. Bol spoluzakladateľom Jednoty katolíckych mužov v Nitre, pracoval v Červenom kríži, v Lige proti tuberkulóze a v Katolíckej charite. Od roku 1964 bol členom Krúžku historikov Slovenskej historickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied a v roku 1996 za svoje dielo dostal Cenu mesta Nitry. Pavol Takáč zomrel 15.10.1997 v Nitre.

Emil Kosír

Narodil sa 19. apríla 1937 v Urmíne (dnes Mojmírovce). Divadlu sa venoval už ako ochotník. Do DJGT nastúpil v roku 1959 a aj po svojom odchode do dôchodku tu hosťoval a intenzívne sledoval jeho dianie. Bol riaditeľom Divadla J.G. Tajovského vo Zvolene, umeleckým riaditeľom a zakladateľom festivalu Zámocké hry zvolenské.

Vďaka svojim fyzickým dispozíciám presvedčivo

stvárnal komické a tragikomické postavy i postavy v drámach a v rozprávkach. Pôsobil aj v obľúbenej Divadelnej kapele. V roku 2006 získal Cenu Čestný Motýľ za celoživotný prínos pre DJGT, v roku 2010 Cenu Kvet kultúry a umenia BBSK, v roku 2014 Cenu Literárneho fondu za celoživotné dielo. Zomrel 11.3.2019, pochovaný je vo Zvolene.

Jozef Janiš

Narodil sa v roku 1937 v Urmíne (dnes Mojmírovce). Bol pedagóg, huslista a oddaný folklorista. Začínal ako učiteľ v Štrbe pod Tatrami, kde ho očarili trávnicie a zbojnícke tance. V roku 1962 sa vrátil domov a pri Základnej škole v Poľnom Kesove založil Súbor ľudových tancov, hudby a spevu, neskôr Zbojník, ktorý od roku 1973 pôsobil na ZŠ Mojmírovce. Celé generácie

detí boli vychované láske k folklóru, o čom svedčí ešte dnes veľký počet bývalých členov. Vďaka súboru sa deti dostali na domáce aj zahraničné javiská a žali veľké úspechy. Repertoár súboru bol rozmanitý, nechýbali piesne a ukážky zo Štrby, Východnej, Zemplína, Myjavy, Detvy a iných regiónov vrátane nášho. Témou vystúpení bol celý kalendárny obradný rok: Betlehemska hra na Vianoce, Fašiangy, Na pažiti, Žatva a Vinobranie. Jozef Janiš zomrel v roku 2007.

5. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

5.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola Mojmírovce
- Materská škola Mojmírovce
- Odborné učilište internátne (učebné odbory – obuvník, záhradník, knihár, príprava jedál)

Na mimoškolské aktivity je zriadená:

- Základná umelecká škola Mojmírovce s odborom hudobným, tanečným, výtvarným a literárno-dramatickým,
- Inštitút vzdelávania COOP Jednota, a.s. (štúdium pre dospelých – rekvalifikácie, bakalárske, vysokoškolské štúdiá akreditované MŠ SR)

5.2. Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť o obyvateľov v obci je zabezpečená obvodným zdravotným strediskom, v ktorom sú ambulancie:

- pre deti a dorast
- praktický lekár pre dospelých
- stomatológ

V obci Mojmírovce je lekáreň, ktorá poskytuje služby počas pracovných dní.

5.3. Sociálne zabezpečenie

V rámci sociálnej infraštruktúry sa v obci nachádza materské centrum URMINČEK, ako aj zariadenie sociálnych služieb – CEDRON SENIOR MOJMÍROVCE, n.o.

5.4. Kultúra a šport v obci

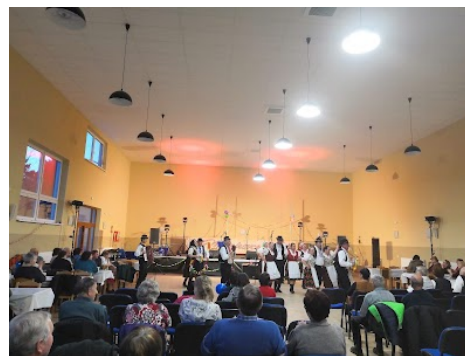
Kultúra

Obec disponuje moderne rekonštruovaným **kultúrnym domom**, ktorý je využívaný na organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí rôzneho druhu pre všetky vekové skupiny obyvateľstva. V kultúrnom dome sídli taktiež moderne zariadená knižnica s tisíckami knižných titulov a s pripojením na internet. Knižnicu využívajú žiaci aj dospelá populácia v obci.

V kultúrnom dome sú priestory, kde sa stretávajú rôzne záujmové združenia (Country skupina IRIS, ZO Slovenský zväz záhradkárov v Mojmirovciach, ZO Jednota dôchodcov na Slovensku v Mojmirovciach). Svoje aktivity s deťmi tu realizuje aj Materské centrum Urminček.

Interiér modernej knižnice v kultúrnom dome

Hlavná sála v kultúrnom dome

V roku 2016 bolo obcou Mojmírovce zriadené v budove letohrádku (v malom kaštieli) **Regionálne múzeum Mojmírovce**, ktoré sa stalo ďalšou významnou kultúrnou ustanovizňou v obci. V uplynulých rokoch jeho existencie sa tu okrem muzeálnej činnosti realizovali mnohé

kultúrne a spoločenské podujatia. V galérii múzea vystavujú miestni aj zahraniční umelci. Už tradičnou sa stala Výstava mojmírovských umelcov, na ktorej sa prezentujú svojimi dielami profesionálni aj neprofesionálni umelci, ktorí žijú v našej obci. V múzeu sa uskutočňujú aj prezentácie z histórie obce a regiónu, koncerty klasickej aj súčasnej hudby v interpretácii profesionálnych hudobníkov. V koncertnej sále hosťoval aj Grassalkovich Music Festival, ktorého hlavnými organizátormi boli Collegium Wartberg, Slovak Double Bass Club a obec Mojmírovce. Každoročne tu odznejú aj koncerty žiakov hudobného odboru Základnej umeleckej školy v Mojmírovciach. Koncertná sála slúži aj na autorskú prezentáciu kníh. V koncertnej sále múzea sa uskutočňujú svadobné obrady, privítania detí do života a iné podujatia reprezentatívneho charakteru. Taktiež sa tu uskutočňujú vedecké semináre a konferencie.

Predstavenie Divadla ORLUS v múzeu

Koncert v rámci Grassalkovich Music Festivalu

Výstava drotárskeho umenia

Jedno z diel na Výstave mojmírovských umelcov

Medzi dominanty obce patrí **barokovo klasicistický kaštieľ**, kedysi majetok rodu Hunyadyovcov. V súčasnosti je sídlom hotela Kaštieľ Mojmírovce, a. s. a Nadácie Mojmír. Kaštieľ patrí medzi členov Asociácie historických hotelov Slovenska. V jeho priestoroch sa tiež realizujú kultúrne a spoločenské podujatia, najmä výstavy a koncerty.

Obec počas celého roka žije bohatým kultúrnym životom, každoročne sú usporiadané hodové slávnosti, ktoré sú sprevádzané množstvom kultúrnych podujatí. Pravidelne v septembri sa slávia Dni obce Mojmírovce, ktorých hlavnou myšlienkou je osláviť existenciu obce, významné historické výročia a vinohradnícku tradíciu, na ktorú nadväzuje aj PD Mojmírovce. Dni obce sa zúčastňujú pravidelne so svojim kultúrnym programom aj občania družobných obcí, a to z obcí Csömör, Wartberg an der Krems a Šardice.

Dni obce v Mojmírovciach

Pod taktovkou ZO Slovenského zväzu záhradkárov býva realizovaná Výstava ovocia a zeleniny, ktorá je doslova oslavou úrody našich záhrad.

Príprava Výstavy ovocia a zeleniny

V zimných mesiacoch je obdobie adventu a Vianoc tiež sprevádzané koncertmi a výstavami v kultúrnych inštitúciách obce a taktiež slávnostným zapalovaním sviec na adventnom venci. Nesmie chýbať príchod Mikuláša, ktorý rozdáva radosť a darčeky deťom. Zachované fašiangové zvyky sú prezentované ľudovými maskami a gajdošskými piesňami v tradičnom sprievode idúcom po dedine.

Neodmysliteľnou súčasťou kultúrneho života je každoročná výzdoba obce k jednotlivým obdobiam roka.

Výzdoba na Námestí sv. Ladislava počas Dní obce Mojmírovce a veniec so sviečkami v čase adventu

Šport

Pre športové vyžitie v obci slúžia klubové priestory v kultúrnom dome a tiež areál Poľovníckeho združenia a strelnica miestneho Poľovníckeho združenia, ktorá spĺňa kritériá Slovenskej streleckej ligy. (Na obrázku Okresné strelecké preteky v Mojmírovciach).

V obci sa nachádza futbalové ihrisko, kde trénuje a hrá Futbalový klub Mojmírovce – FK Mojmírovce.

V areáli ihriska je prevádzková budova, vybudovaný tenisový kurt, volejbalové ihrisko, plocha pre hokejbal a atletická dráha. Priestor pre pohybové hry a šport ponúka aj priestranstvo Pažiť.

Rekreačné a športové aktivity ponúka aj Kaštieľ Mojmírovce, ktorý v súčasnosti umožňuje návštevníkom venovať sa aktívnemu oddychu využitím krytého plaveckého bazéna (na obrázku je bazén vľavo), tenisových dvorcov, volejbalového ihriska a minigolfového areálu. V kaštieli si môžete zahrať petang aj biliard. Kaštieľ okrem toho ponúka aj Bowling & wellness centrum so saunou, bazénom s protiprúdom, posilňovňu, krytú telocvičňu s odpruženým povrchom a bowlingovú dvojdráhu. V podzemných priestoroch sa nachádza krytá strelnica pre krátke guľové zbrane (strelnica je na obrázku vpravo).

Obec Mojmírovce a OZ Cedron klub sú už niekoľko rokov pravidelnými usporiadateľmi cestných bežeckých pretekov s názvom Cedronský beh. Cieľom tohto podujatia je podpora poznávania mikroregiónu Cedron - Nitrava, zasúť ažiť si, zlepšiť si fyzickú kondíciu a zažiť radosť z pohybu.

Športové zariadenia v obci Mojmírovce:

Futbalové ihrisko	1
Telocvičňa	3
Fitness	1
Strelnica	2
Tenisový areál	2
Volejbalové ihrisko	2
Multifunkčné ihrisko	1

5.5. Doprava

Komunikačná sieť a doprava

Riešené územie obce Mojmírovce je komunikačne napojené cestou III.tr - III/5621, ktorá prechádza obcou Cabaj-Čápor, Svätoplukovo, Mojmírovce a ďalej pokračuje do obce Pol'ný Kesov. Z Mojmíroviec je vedená cesta III/06430 Mojmírovce - Ivanka pri Nitre s napojením na cestu I/64 - smer Nitra - Nové Zámky - Komárno. V obci Cabaj -Čápor je pripojenie na cestu II/562 - smer Nitra – Šaľa. V obci Mojmírovce sa nachádza spolu cca 37 km miestnych komunikácií IV. triedy. Sú prevažne asfaltové, niektoré v zlom technickom stave. Obec priebežne investuje finančné prostriedky z rozpočtu obce resp. zo zdrojov ŠR a EŠIF na ich opravu a rekonštrukciu. V obci sa nachádza cca 3,5 km chodníkov a 2 námestia – Nám. Sv. Ladislava (hlavné námestie) a Rínok (trhové námestíčko). V niektorých úsekoch obce je nutné dobudovať chodníky kvôli zvýšeniu bezpečnosti chodcov. V obci sa nachádzajú parkovacie plochy – na oboch námestiach a taktiež na viacerých vyhradených miestach pozdĺž komunikácií (napr. Školská ulica, Hlavná ulica), resp. pred viacerými prevádzkami. Cyklistická doprava je v obci samostatne riešená – výlučne cez existujúce miestne komunikácie v rámci cyklistických trás v okolí mesta Nitra (smere Svätoplukovo - Cabaj-Čápor - Nitra - riadne v teréne označené pre cyklistov). Podmienky pre vybudovanie ďalších trás sú veľmi priaznivé aj v širších vzťahoch - smer Mojmírovce, Veľká Dolina, Pol'ný Kesov. Železničná doprava v obci nie je vybudovaná. Vzhľadom k tomu, že obcou neprechádza železničná trať, ťažisko dopravy je presunuté na autobusovú dopravu. Cez obec v súčasnosti premávajú autobusové linky Nitra - Veľká Dolina a Nitra - Rastislavice

Z hľadiska budúcich investičných plánov si obec definovala nasledovné ciele:

- dobudovať chýbajúce chodníky v obci a pešie priestranstvá (najmä s využitím spolufinancovania z fondov EU)
- vybudovať nové automobilové komunikácie v rozvojových lokalitách;
- lokalizovať a vyznačiť nové potenciálne cyklistické trasy;
- doriešiť dopravný uzol v centre obce a plochy statickej dopravy - zväčšiť parkovisko pred obecným úradom a zriadiť parkovisko pri cintorínoch;
- doplniť horný asfaltový kryt na všetky komunikácie, ktoré sú vážne poškodené, alebo sú bez horného krytu;
- všetky cesty III. triedy doplniť o cyklistický pás, lokálne riešenie prispôbiť miestnym podmienkam a možnostiam uličného priestoru

- pri realizácii nových rozvojových lokalít nové miestne komunikácie napájať na existujúcu dopravnú sieť (vrátane ciest III. Triedy) v súlade so zákonom č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov , v nadväznosti na vyhlášku č. 35/1984 Zb. a platnými STN.

5.6. Územný plán obce

Územný plán obce Mojmírovce bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva 13/2008 zo dňa 21.02.2008 a ktorého záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením VZN č. 1/2008 . Zmeny a doplnky územného plánu obce Mojmírovce - č. 1 boli schválené uznesením obecného zastupiteľstva 384/25/2013 zo dňa 01.10.2013 a ktorého záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č. 12/2013. Zmeny a doplnky územného plánu obce Mojmírovce č. 2 boli schválené uznesením obecného zastupiteľstva 188/15/2020/C zo dňa 21.02.2020 a ktorého záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č. 1/2020.

Zmeny a doplnky územného plánu obce Mojmírovce č. 3 boli schválené uznesením obecného zastupiteľstva 430/30/2022/D zo dňa 08.04.2022 a ktorého záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č. 1/2022. Z dôvodov podrobnejšej charakteristiky sídla sa územie rozdelilo na jednotlivé územno-priestorové celky, pre ktoré sú navrhnuté podrobné regulačné opatrenia. V rámci obce je 23 takýchto UPC. Z hľadiska organizačného obec pristúpila k členeniu na jednotlivé územno-priestorové celky, pretože tak je možná detailnejšia regulácia a riadenie územného rozvoja. Toto členenie zároveň sleduje funkčnú náplň územia a hmotovo – priestorové pomery. Z hľadiska urbanistického boli vyčlenené zóny intenzívneho záujmu. Sú to základné rozvojové lokality, ktoré sa aktualizovali každou schválenou zmenou a zohľadňovali nielen požiadavky občanov ale aj vývoj obce (demografický, hospodársky, geografický, sociálny, ...)

Územný plán obce je aktuálne uzavretý, obec je v štádiu zhromažďovania nových požiadaviek a v prípade dostatočného počtu, resp. opodstatnenosti požiadaviek otvorí územný plán, kde sa prijaté žiadosti po schválení príslušnými inštitúciami schvália. Očakávame otvorenie územného plánu v rokoch 2024/2025.

5.7. Hospodárstvo

Zastúpenie podnikateľských subjektov:

V oblasti odevného priemyslu:

- Rematex – výroba detského ošatenia
- HOA TA NGOC – predajňa odevov
- Hoang Nguyen Huy – predajňa odevov
- VMD – Diskont – predajňa
- Valková Eva – krajčírstvo

V oblasti potravinárskeho priemyslu:

- TAURIS Nitria, s.r.o. – výroba trvanlivých mäsových výrobkov
- PD Mojmírovce – vínne hospodárstvo, tradičná poľnohospodárska produkcia
- COOP Jednota Nitra, spotrebné družstvo
- REFKA, s.r.o. – výroba mäsových výrobkov
- HSH Halvelandová – hydina predaj

V oblasti drevospracujúceho priemyslu:

- Guzmický Štefan – drevovýroba

V oblasti kovospracujúceho priemyslu:

- J. Rodný – kovovýroba

V oblasti plynárenského priemyslu:

- SPP, prevádzka Ivánka pri Nitre

V oblasti stavebníctva:

- PD Mojmírovce – stavebné práce
- Stavebniny Dušan Palatický

V oblasti dopravy a servisu:

- PORT – D. Palatický – autodoprava
- Pneuservis Rodný

Iné služby:

- Kozmetika – D. Meszárošová
- Kaderníctvo Z. Vnučková
- Kastl Roman – Marianum – pohrebníctvo
- Lekáreň Provance s.r.o.
- KAŠTIEL MOJMÍROVCE, s.r.o. – hotel, reštaurácia
- BRUDER, s.r.o. – reštaurácia, penzión
- A&A AKAMS – predajňa elektro

- Andrej Barta VIDEOPOŽIČOVŇA – ABAR
- Inštorisová Ildikó – zverolekár
- MV SR Bratislava – PZ SR obvodné oddelenie Mojmírovce
- Slovenská pošta a.s.
- Švelan Michal
- HURTOVŇA
- HELDO – predajňa záhradkárskych potrieb

Živnostníci v oblasti remeselnej výroby:

- OÚM a REZ – F. Augustín – oprava, údržba, montáž a revízia el. zariadení a revízie zdvíhacích zariadení;
- CHLADPAL – M. Palatický opravy a montáž chladiarenských zariadení;
- J. Kvasňovský – montáž, servis el. zariadení a bleskozvodov, výroba rozvádzačov, montáž TV antén;
- I. Belák – inžiniersko-obchodná činnosť, projektová činnosť;
- SAABA – Sabo Roman – oprava autoelektriky
- DUKOZ – D. Kozák – kovovýroba, povrchová úprava konštrukcií, montáž technológií pre živočíšnu výrobu;
- autoservis – Ľ. Kvasňovský;
- Čanky Peter – autodoprava

Subjekty pôsobiace v poľnohospodárskej výrobe:

- PD Mojmírovce, 1458 ha, rastlinná a živočíšna výroba, stavebné práce;
- PD Ivanka pri Nitre, 395 ha, rastlinná a živočíšna výroba;
- Dolina v.d., 18,7 ha, rastlinná výroba
- 8 SHR, prevaha rastlinnej výroby.

6. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Obec Mojmírovce hospodárila v roku 2022 s prostriedkami podľa rozpočtu schváleného dňa 10.12.2021 uznesením obecného zastupiteľstva č. 388/27/2021.

Rozpočet obce na rok 2022 bol zostavený a schválený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Zmeny rozpočtu obce počas roka 2022 boli vykonávané rozpočtovými opatreniami,

13-krát v kompetencii starostu obce, ktoré boli obecným zastupiteľstvom vzaté na vedomie a 11-krát obecným zastupiteľstvom prerokované a schválené.

Rozpočet obce Mojmírovce na rok 2022

v EUR

Ukazovateľ	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutočnosť
Bežné príjmy obec	2 862 410,00	3 431 068,52	3 280 861,46
Bežné príjmy RO	0,00	78 605,45	78 605,45
Spolu:	2 862 410,00	3 509 673,97	3 359 466,91
Kapitálové príjmy obec	3 000,00	38 586,60	38 232,60
Kapitálové príjmy RO	0,00	0,00	0,00
Spolu:	3 000,00	38 586,60	38 232,60
Príjmy finančných operácií obec	250 000,00	331 743,85	331 743,85
Príjmy finančných operácií RO	0,00	0,00	56 943,93
Spolu:	250 000,00	331 743,85	388 687,78
Príjmy spolu:	3 115 410,00	3 880 004,42	3 786 387,29
Bežné výdavky obec	1 314 610,00	1 604 324,10	1 379 784,86
Bežné výdavky RO	1 336 240,00	1 526 928,33	1 526 928,33
Spolu:	2 650 850,00	3 131 252,43	2 906 713,19
Kapitálové výdavky obec	391 100,00	519 539,93	469 229,80
Kapitálové výdavky RO	0,00	0,00	0,00
Spolu:	391 100,00	519 539,93	469 229,80
Výdavky finančných operácií obec	73 460,00	82 118,61	81 997,86
Výdavky finančných operácií RO	0,00	0,00	0,00
Spolu:	73 460,00	82 118,61	81 997,86
Výdavky spolu:	3 115 410,00	3 732 910,97	3 457 940,85

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2022
Bežné a kapitálové príjmy spolu	3 397 699,51
Bežné a kapitálové výdavky spolu	3 375 942,99
Finančné operácie: príjmy-výdavky	234 362,85
Hospodárenie obce - prebytok	256 119,37
Vylúčenie z prebytku	33 980,07
Upravené hospodárenie obce - prebytok	222 139,30

Prebytok rozpočtu v sume 256 119,37 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **upravený** o 33 980,07 EUR.

V zmysle ustanovenia § 16 odsek 6 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) citovaného zákona, z **príjmov sa vylučujú nevyčerpané finančné prostriedky k 31.12.2022 poskytnuté obci zo štátneho rozpočtu.**

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

7.1. Majetok

a) za materskú účtovnú jednotku – obec

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022
Majetok spolu	11 009 535,58	10 894 780,91
Neobežný majetok spolu	8 483 129,04	8 474 534,31
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	17 472,00	15 183,00
Dlhodobý hmotný majetok	7 946 341,10	7 937 887,09

Dlhodobý finančný majetok	519 315,94	521 464,22
Obežný majetok spolu	2 521 013,61	2 416 005,67
z toho :		
Zásoby	5 189,29	10 505,66
Zúčtovanie medzi subjektami VS	1 322 821,87	1 244 344,55
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	116 814,11	163 908,99
Finančné účty	1 076 188,34	997 246,47
Poskytnuté návratné fin. výp. dlh.	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výp. krát.	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	5 392,93	4 240,93

Obec v roku 2022 zrealizovala rekonštrukciu garáže za polyfunk. domom, spevnené plochy na Hlavnej ulici, dala vybudovať elektrickú prípojku na zberový dvor a záhradu pri KD, kanalizáciu na Cintorínskej ul., osvetlenie cintorína Šalgovská ul. a hlavný cintorín, detské ihrisko RODINKA, chodník pred OcÚ, priechod pre chodcov Dolinská-Štúrova a traktorový náves PRONAR (spolufinancovaný s Enviroment.fondom).

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022
Majetok spolu	11 224 497,98	11 067 936,85
Neobežný majetok spolu	9 807 950,65	9 713 120,86
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	17 472,00	15 183,00
Dlhodobý hmotný majetok	9 269 162,97	9 182 231,64
Dlhodobý finančný majetok	521 315,68	515 706,22
Obežný majetok spolu	1 409 940,12	1 348 205,22
z toho :		
Zásoby	6 734,87	13 057,20
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	116 814,11	163 908,99

Finančné účty	1 286 391,14	1 171 239,03
Poskytnuté návratné fin. výp. dlh.	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výp. krát.	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	6 607,21	6 610,77

7.2.Zdroje krytia

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022
Vlastné imanie a záväzky spolu	11 009 535,58	10 894 780,91
Vlastné imanie	6 840 828,87	7 022 136,73
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	6 840 828,87	7 022 136,73
Záväzky	1 049 249,12	1 003 229,76
z toho :		
Rezervy	6 440,00	10 600,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,00	0,00
Dlhodobé záväzky	589 590,50	563 107,45
Krátkodobé záväzky	134 738,62	157 602,31
Bankové úvery a výpomoci	318 480,00	271 920,00
Časové rozlíšenie	3 119 457,59	2 869 414,42

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022
Vlastné imanie a záväzky spolu	11 224 497,98	11 067 936,85
Vlastné imanie	6 843 844,68	7 014 806,69
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	165 277,83	180 039,47
Záväzky	1 214 543,21	1 180 797,24

z toho :		
Rezervy	6 440,00	10 600,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,00	0,00
Dlhodobé záväzky	599 042,10	569 307,23
Krátkodobé záväzky	290 581,11	328 970,01
Bankové úvery a výpomoci	318 480,00	271 920,00
Časové rozlíšenie	3 166 110,09	2 872 332,92

8.Výsledok hospodárenia za 2022 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022
Náklady	2 572 068,00	2424 712,96
50 – Spotrebované nákupy	147 216,90	169 251,62
51 – Služby	431 196,86	452 613,85
52 – Osobné náklady	622 092,29	669 569,82
53 – Dane a poplatky	957,30	997,96
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	65 504,76	51 964,51
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	468 529,82	513 340,75
56 – Finančné náklady	15 797,27	15 314,13
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	820 772,80	551 660,32
59 – Dane z príjmov	0,00	0,00
Výnosy	2 736 249,25	2 609 668,82
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	848,95	1 421,20
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	0,00
62 – Aktivácia	0,00	0,00
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	1 733 748,32	1 865 781,72
64 – Ostatné výnosy	184 696,55	225 352,27
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej		

a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	3 632,87	4 788,28
66 – Finančné výnosy	0,00	0,00
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	813 322,56	512 325,35
Splatná daň z príjmov	0,00	180,00
Výsledok hospodárenia / + kladný HV, - záporný HV /	+164 181,25	+184 775,86

V roku 2022 boli náklady na materiál a služby zvýšené z dôvodu údržby majetku a kosenia verejných priestranstiev.

Výsledok hospodárenia v sume 184 775,86 EUR bol zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022
Náklady	3 562 861,99	3 441 067,20
50 – Spotrebované nákupy	244 209,51	301 522,03
51 – Služby	519 902,29	493 069,84
52 – Osobné náklady	1 821 257,46	1 940 354,76
53 – Dane a poplatky	957 30	1 057,96
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	76 628,31	67 482,06
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	864 610,43	591 818,07
56 – Finančné náklady	18 529,08	18 262,48
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	16 767,61	27 500,00
59 – Dane z príjmov	0,00	0,00
Výnosy	3 728 139,82	3 621 286,67
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	29 779,35	37 161,50
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	0,00

62 – Aktivácia	0,00	0,00
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	1 733 748,32	1 865 781,72
64 – Ostatné výnosy	190 917,04	227 256,17
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	5 632,61	2 640,00
66 – Finančné výnosy	0,00	0,00
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	1 768 062,50	1 488 447,28
Splatná daň z príjmov	0,00	180,00
Výsledok hospodárenia / + kladný HV, - záporný HV /	+165 277,83	+180 039,47

9.Ostatné dôležité informácie

9.1.Prijaté granty a transfery

V roku 2022 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ	Účel	Suma
Ministerstvo školstva SR	Prenesené kompetencie – školy	870 471,00
Ministerstvo školstva SR	Vzdelávacie poukazy	11 943,00
Ministerstvo školstva SR	Výchova a vzdelávanie detí	18 778,00
Ministerstvo školstva SR	Doprava žiakov ZŠ	18 824,53
Ministerstvo školstva SR	Odchodné ZŠ	6 502,00
Ministerstvo školstva SR	Letná škola	3 800,00
Ministerstvo školstva SR	Edukačné publikácie ZŠ	13 356,00
Ministerstvo školstva SR	Asistent učiteľa ZŠ	4 704,00
Ministerstvo školstva SR	Navýšenie osobných nákladov	2 672,00
Ministerstvo školstva SR	Mimoriadne odmeny ZŠ	21 282,00
Ministerstvo školstva SR	Integrácia detí Ukrajiny	1 092,00
Ministerstvo školstva SR	Pomocný vychovávateľ MŠ	5 231,00
Ministerstvo školstva SR	Prevádzkové nákl. ZŠ-energie	22 055,00
Ministerstvo vnútra SR	Matrika	9 301,82
Ministerstvo vnútra SR	Register obyvateľov	957,66
Ministerstvo vnútra SR	Projekt ZŠ	37 118,08
Ministerstvo vnútra SR	Refundácia-testovanie COVID	21 592,85
Ministerstvo vnútra SR	Voľby, referendum	6 287,78
Ministerstvo dopravy SR	Stavebný úrad	7 988,92
Ministerstvo dopravy SR		

Ministerstvo život.prostr. SR	Životné prostredie	732,78
Ministerstvo PSVaR SR	Hmotná núdza – strava detí	4 687,80
Ministerstvo PSVaR SR	Školské pomôcky	232,40
Ministerstvo PSVaR SR	Sociálne znevýhodnenie	2 600,00
Ministerstvo PSVaR SR	Dávky v hmotnej núdzi	192,60
Ministerstvo PSVaR SR	Rodičovské príspevky	23 760,55
Ministerstvo PSVaR SR	Projekt zamestnanosti MŠ	
Ministerstvo PSVaR SR	Projekt „Deti dokážu zmeniť svet“	89 011,42
DPO SR	Materiálno-tech,vybavenie DHZ	3 000,00
Štatistický úrad SR	Sčítanie obyvateľov	
Enviromentálny fond	Traktorový náves PRONAR	7 939,93
Fond na podporu umenia	Knihy	1 500,00
NSK	Dotácia – Dni obce	1 100,00
SPOLU:		1 218 715,12

Finančné prostriedky poskytnuté v roku 2021 Ministerstvom PSVaR vo výške 50 000,00 EUR boli v roku 2022 použité na vybudovanie detského ihriska RODINKA, z Fondu na podporu umenia vo výške 1 100,00EUR boli v roku 2022 použité na nákup kníh do knižnice obce.

Nevyčerpané finančné prostriedky z volieb vo výške 160,04 EUR boli vrátené do ŠR a nevyčerpané finančné prostriedky vo výške 223,25 EUR z projektu Pomocný vychovávateľ MŠ budú vrátené v roku 2023. Ďalšie nevyčerpané finančné prostriedky vo výške 33 596,78 EUR budú použité v roku 2023 (Integrácia detí Ukrajiny, dopravné ZŠ a MŠ, referendum 2023, výchova a vzdelávanie MŠ, projekt Deti dokážu zmeniť svet). Ostatné finančné prostriedky boli v roku 2022 vyčerpané a použité podľa stanoveného účelu.

9.2.Poskytnuté dotácie

V roku 2022 obec poskytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č. 5/2017 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce:

Prijímateľ	Účel	Suma
FK Mojmírovce	Pokrytie bežných výdavkov	17 500,00
ŠK stolný tenis	Pokrytie bežných výdavkov	1 000,00
Klub CEDRON	Bežecké preteky	700,00
SČK Miestny spolok Mojmírovce	Pokrytie bežných výdavkov	300,00
ZO Slov.zväz záhradkárov	Výstavy, prednášky	1 000,00
Urmínsky Mlyn	Podpora v propagácii mlyna	2 500,00

Šťastný život, n.o.	Pokrytie bežných výdavkov	2 000,00
Poľovnícke združenie Mojmírovce	Šírenie poľovníckych tradícií, čistenie obce a príslušného chotára	2 500,00
SPOLU:		27 500,00

Dotácie boli vyčerpané v súlade s účelom poskytnutia, vyúčtovanie dotácií bolo predložené do 28.12.2022.

9.3.Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

1	Parková zóna Pri Hliníku – projekt „Rozpohybujme sa“
2	Rozšírenie kapacít Materská škola (výstavba/prístavba)
3	ČOV (intenzifikácia ČOV a dobudovanie kanalizačných vetiev)
4	Komunitné centrum - Kúrie
5	Rekonštrukcia Kultúrny dom - zateplenie
6	Rozhľadňa
7	Chodník na Taránskej ulici
8	Chodníky a lávka pre peších II
9	ZŠ – rekonštrukcia telocvične a areál ZŠ
10	Protipovodňové opatrenia
11	Dobudovanie mobilnej kultúrnej infraštruktúry (prestrešenie, ozvučenie, IKT)
12	Parková zóna Pažiť
13	Parková zóna cintoríny + chodníky, parkoviská
14	Turistické trasy a náučné chodníky
15	Voľnočasové centrum - rekonštrukcia (stará budova MŠ)
16	Artézské studne v Mojmírovciach
17	Rekonštrukcia chodníka cez park
18	Vrty – zásoba pitnej vody pre občanov
19	Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov
20	Obstaranie pozemkov pre budúce investície
21	Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov pod majetkom obce

10. Prílohy:

- Správa nezávislého audítora k individuálnej účtovnej závierke
- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Správa nezávislého audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke
- Konsolidovaná účtovná závierka: Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky